

VASTINE

PORIN KAUPUNKI
KALLION RANTA-ASEMAKAAVA

Kallion ranta-asemakaavan muutos on ollut ehdotuksena nähtävillä 19.5. – 17.6.2022. Kaavaehdotuksesta saatiin kaksi muistutusta osallisilta liitteinen (A ja B). Sekä muistutuksen A että muistutuksen B olivat allekirjoittaneet kaksi osallista eli muistuttajia oli yhteensä neljä. Kaavaehdotuksesta saatiin lisäksi yhteensä viisi lausuntoa. Kaavan laatijana olen tehnyt lausuntoihin ja muistutuksiin vastineet.

Lausunto / muistutus	Kaavan laatijan vastine
<p>Varsinais-Suomen ELY-keskuksen lausunto (22.6.2022)</p> <p>Yleistä</p> <p>Maankäyttö- ja rakennuslain 42 §:n mukaan yleiskaava on ohjeena laadittaessa ja muutettaessa asemakaavaa. Edelleen maankäyttö- ja rakennuslain 54 §:n mukaan laadittaessa asemakaavaa alueelle, jolla ei ole oikeusvaikutteista yleiskaavaa, on asemakaavaa laadittaessa soveltuvin osin otettava huomioon, mitä yleiskaavan sisältövaatimuksista säädetään. Oikeusvaikutteisen yleiskaavan puuttuessa maakuntakaava ohjaa asemakaavan laadintaa. Kaavaselostuksesta tulee käydä ilmi, miten yleiskaavan sisältövaatimukset (MRL 39 § ja MRL 73§) on kaavassa otettu huomioon.</p> <p>Mitoitus</p> <p>ELY-keskus näkee hyvänä, että viranomaisten luonnosvaiheessa esittämiä seikkoja on joiltakin osin otettu huomioon, mutta ELY-keskuksen näkemyksen mukaan ranta-asemakaavaehdotus ei edelleenkään riittävästi ota huomioon alueen luonnon, kulttuuriympäristön ja maiseman arvoja ja ELY-keskus siten pitää ehdotuksen mitoitusta liian korkeana. ELY-keskus yhtyy Satakuntaliiton ja Satakunnan museon näkemyksiin mitoituksen korkeudesta ja toteaa, että alueen moninaiset arvot eivät mahdollista maakuntakaavan mukaista maksimimitoitusta ja että mitoitusta tulee siten alentaa.</p> <p>Kulttuuriympäristö ja maisema</p> <p>ELY-keskus toteaa näkemyksensä, että maakuntakaavan mukaista Nokkamaan kulttuurimaisema-alueen rajausta on mahdollista tämän ranta-asemakaavoituksen yhteydessä tarkentaa. Maisema ei lopu keskellä peltoa, vaan jatkuu maisemaa rajaavaan elementtiin, kuten metsänreunaan tai selänteeseen asti. ELY-keskus pitää hyvänä, että maisemaa on otettu huomioon MA-merkinnällä, mutta katsoo, että MA-alueen rajausta tulisi laajentaa mm. poistamalla korttelin 2 rakennuspaikka 2. Rakennuspaikan 1</p>	<p>Kaavaselostusta täydennetään yleiskaavan sisältövaatimusten osalta.</p> <p>Mitoitus on suunnittelualueelta laaditun emätilaselvityksen sekä kaava-alueen lähiympäristöön 2021 hyväksytyyn Nokkamaan ranta-asemakaavassa sovelletun mitoituksen mukainen. Kaava-alue ei muodosta sellaista merkittävää muista Karhijärven ranta-alueista eroavaa poikkeusta, että kaava-alueella mitoituksena tulisi käyttää jotakin muuta, kuin maakuntakaavassa sekä kaava-alueen lähiympäristössä osoitettua 8 lay/km. Kaavassa osoitettu emätilaselvityksen mukainen rakennusoikeus on voimassa olevan maakuntakaavan tavoitteiden mukainen.</p> <p>Lomarakennusten korttelin 2 rakennuspaikkoja 1 ja 2 pienennetään ja siirretään avoimelta peltoalueelta hie-man länteen, jolloin avoimen peltomaiseman ja samalla arvokkaan kulttuurimaiseman arvot tulevat paremmin huomioiduiksi. Maisema-aluetta laajennetaan siten, että maisemallisesti arvokas peltoalue (MA) ja maisemallisesti arvokas alue (viivarasteri) tulevat ulottumaan korttelin 2 rakennuspaikkojen 1 ja 2 itärajaan saakka. ma-</p>

Lausunto / muistutus	Kaavan laatijan vastine
<p>osalta olisi hyvä tarkentaa ainakin sen rakennusalan sijoitumista peltoalueen ulkopuolelle.</p> <p>Luonnonsuojelu</p> <p>Alueelle on tehty 2 luontoselvitystä, luontoselvitysten varsin yhdenmukaisia suosituksia luonnontilaan jätettävistä luontotyyppialueista tulee noudattaa ja ottaa mukaan luonnontilan säilyttäminen ko. alueiden kaavamääräykseen.</p> <p>Muinaismuistomäen eteläpuolen peltorinne (tervaleppäkorven pohjoispuolella) tulisi säilyttää peltona alueen maisemakuvan vuoksi ja osana muinaisjäännösalueetta. Alueella on lisäksi karua pienruohokettoa, jota ei saa hävittää eikä varjostaa.</p> <p>Lehmuslehto /entinen hakamaa/muinaisjäännösalue tulisi osoittaa S-varauksin (eikä MY) niin, että luontotyypin ominaispiirteet tulee säilyttää. Alue voidaan maanomistajan halutessa rauhoittaa lehtona/hakamaana, jolloin maanomistaja saa puustosta korvauksen käyvästä hinnasta verovapaana. Alueelta on havaittu myös nuolihaukan pesä.</p>	<p>merkinnän kaavamääräystä muutetaan osoittamaan maakunnallisesti arvokkaan kulttuurimaiseman sijaan paikallisesti merkittävää kulttuurimaisemaa Satakunnan maakuntakaavan 2050 yhteydessä laaditun rakennetun kulttuuriympäristöjen päivitysinventoinnin mukaisesti.</p> <p>Luontoselvityksen mukaisten arvokkaiden luontotyyppien kaavamerkintöjä- ja määräyksiä täydennetään kaavakarttaan. Kaavassa luontoselvityksen mukainen arvokas Kallion haka (3.2.) osoitetaan luonnonsuojelulain perusteella suojeltavaksi tarkoitetuksi luontotyyppiä kaavamerkinnällä s-2 ja kaavamääräyksellä "Suojeltava alueen osa, jolla sijaitsee luonnonsuojelulain (9/2023) 64 §:n perusteella suojeltavaksi tarkoitettu luontotyyppi, jaloista lehtipuista koostuva metsikkö. Alue tulee säilyttää luonnontilaisena tai hoitaa perinnebiotooppina (metsälehmusta kasvava hakamaa) suosien metsälehmusta ja muuta lehtokasvillisuutta." Arvokas luontotyyppi Kallion niitty (3.1) osoitetaan edelleen kaavamerkinnällä luo-3 ja kaavamääräystä täydennetään muotoon "Luonnon monimuotoisuuden kannalta erityisen tärkeä alue, jolla sijaitsee uhanalainen luontotyyppi, perinnebiotooppi (suurruohoniitty). Alue tulee säilyttää luonnontilaisena tai hoitaa perinnebiotooppina." luo-1-kaavamääräystä täydennetään muotoon "Luonnon monimuotoisuuden kannalta erityisen tärkeä alue, jolla sijaitsee metsälain mukainen erityisen tärkeä elinympäristö, rehevä lehtolaikku. Aluetta ei saa muuttaa niin, että luontotyypin ominaispiirteiden säilyminen alueella vaarantuu." Luo-2-kaavamääräystä täydennetään muotoon "Luonnon monimuotoisuuden kannalta erityisen tärkeä alue, jolla sijaitsee metsälain mukainen erityisen tärkeä elinympäristö, luhta. Alue tulee säilyttää luonnontilaisena."</p> <p>Peltoalueelle on osoitettu korttelin 1 rakennuspaikka 2 (RA). Peltoalueella ei ole alueelta laaditun ja selostuksen liitteenä 5 olevan luontoselvityksen perusteella arvokkaita luontoarvoja, vaan peltoalue on nurmiviljelyssä olevaa peltoa, jonka kuivalla pohjoisreunalla kulkevalla tieuralla kasvaa silmälläpidettävää ketoneilikkaa. Muinaismuistoalue on osoitettu tarpeellisella ja tarkoitukseenmukaisella rajauksella (sm-1). Kaava-alueen länsiosan peltoaluetta ei ole tarpeen osoittaa kaavassa rakentamisen ulkopuolelle.</p> <p>Luontoselvityksen mukainen arvokas luontotyyppi Kallion niitty (kohde 3.1) osoitetaan kaavakartalla merkinnällä luo-3, joka tulee säilyttää luonnontilaisena tai hoitaa perinnebiotooppina. Kallion haka (3.2) osoitetaan luonnonsuojelulain perusteella suojeltavaksi kohteeksi s-2, joka tulee säilyttää luonnontilaisena tai hoitaa perinnebiotooppina. Muinaisjäännös (sm-1) on muinaismuistolailta rauhoitettu, jonka mukaisesti alueen kaivaminen, peittäminen, muuttaminen tai muu siihen kajoaminen on muinaismuistolain nojalla kielletty. Kaavassa on riittävällä tavalla huomioitu alueen luonto- ja arkeologisten arvokohteiden säilyminen.</p>

Lausunto / muistutus	Kaavan laatijan vastine
<p>ELY-keskus näkee tarpeellisena järjestää kaavasta viranomaisneuvottelu. ELY-keskuksella ei ole toimialtaan muuta lausuttavaa. Tämä lausunto on laadittu yhteistyössä ELY-keskuksen luonnonsuojeluyksikön kanssa.</p> <p>Maisema</p> <p>Hankealue sijaitsee maakunnallisesti merkittävän maisema-alueen reunamilla, ja jonkin verran maisema-alueen peltoa muutetaan rakennuspaikaksi. Kyseisen kulttuurimaiseman arvoja tulisi kuvata kaavaselostuksessa laajemmin, ja arvioida sen pohjalta miten uudet rakennuspaikat vaikuttavat maisema-alueen arvoihin.</p>	<p>Merkitään tiedoksi. Viranomaisneuvottelu on järjestetty kaavaehdotusvaiheen jälkeen ennen kaavan hyväksymiskäsittelyä 4.11.2022. Muistio neuvottelusta on kaavaselostuksen liitteenä 8.</p> <p>Kaavassa korttelin 2 lomarakennuspaikkojen 1 ja 2 sijoittelua ja rakennusalarajauksia tarkistetaan ja samalla maisemallisesti arvokasta peltoalue (MA)/maisema-alueajasta laajennetaan hieman länteen. Pääosa kaava-alueen itäisestä palstasta osoitetaan ranta-asemakaavan myötä maisemallisesti arvokkaaksi peltoalueeksi (MA), joka huomioi kulttuuriympäristöarvot nykytilannetta paremmin. Avoimen peltoalueen säilyminen tulevaisuudessa on epävarmaa eikä nykytilainsäädäntö esimerkiksi estä alueen metsittämistä.</p> <p>Maakunnallisesti arvokkaan kulttuuriympäristön, Nokkamaan kulttuurimaiseman arvoja on selostuksessa kuvattu sen mukaisesti, millainen kohdekuvaus kulttuurimaisemasta on annettu esimerkiksi maakuntakaavotuksen taustaselvityksissä sekä Satakunnan Museon Y-Pakki-tietokannassa, ja joiden perusteella kulttuurimaisema on arvotettu/osoitettu maakunnallisesti arvokkaaksi kulttuuriympäristöksi. Teemaa varten on Satakuntaliitossa organisoitu Satakunnan rakennusperinteen inventointihanke 2003–2005, jossa tarkistettiin vuonna 1990 laaditun selvityksen kohteiden ja alueiden ajantasaisuus, arvioitiin edellistä inventointia laajempia ympäristökokonaisuuksia ja määriteltiin uusia sekä valtakunnallisesti että maakunnallisesti arvokkaita kulttuuriympäristöjä ja aluekokonaisuuksia.</p> <p>Satakuntaliitto käynnisti keväällä 2022 maakunnallisesti merkittävien rakennettujen kulttuuriympäristöjen päivitysinventoinnin osana maakuntakaavan 2050 suunnittelua. Inventoinnissa on tarkistettu Satakunnan maakunnallisesti merkittävien kulttuuriympäristöjen tiedot ja aluerajaukset sekä täydennetty kohdeluetteloa modernin rakennusperinnön osalta. Inventointiraportin mukaan Porin alueella on aikaisemman inventoinnin perusteella todettu 157 maakunnallisesti merkittävää aluetta ja kohdetta, mutta nyt arvoalueita on uuden inventoinnin myötä nimetty vain 88. Maakunnallisesti merkittävä Nokkamaan kulttuurimaisema on poistettujen kohteiden joukossa. Syyksi poistoon on kuntakohtaisessa Porin koskevassa inventointiaineistossa esitetty ”paikallisesti merkittävä” (Satakunnan maakunnallisesti merkittävät rakennetut kulttuuriympäristöt 2023 – PAKKI-inventointitietokannan aineistot kunnittain – Pori), jolloin kohde ei johtopäätelmän mukaan enää täytä inventoinnin perusteella maakunnallisesti merkittävän kohteen kriteerejä. Näin ollen kaavassa ma-merkinnän kaavamääräys muutetaan muotoon ”Maisemallisesti arvokas alue. Paikallisesti merkittävä kulttuuriympäristö, Nokkamaan kulttuurimaisema.”</p>

Lausunto / muistutus	Kaavan laatijan vastine
<p>Satakunnan museon lausunto (20.6.2022):</p> <p>Satakunnan Museo on kaavan luonnosvaiheen lausunnotsa todennut, että varsin pienimutoisen kaava-alueen kulttuuriympäristö ei kestä kolmea rakennuspaikkaa. Satakunnan Museo on ohjeistanut kaavan luonnosvaiheessa, ennen luontoselvitysten toteuttamista, kulttuuriympäristöjä ja maisema-arvoja silmällä pitäen rakennusalojen pienentämistä sekä sijoittelua maisemallisesti soveliaampiin paikkoihin, jotka onkin osittain huomioitu kaavaehdotuksessa. Sen sijaan kaavassa ei ole huomioitu museon kehotusta lisätä maisemallisesti arvokkaalla alueella AO, RA ja M-merkintöjen yhteyteen ympäristön säilyttävää /S-merkintää.</p> <p>Museon esittämät lisäykset kaavan yleisiin määräyksiin on huomioitu osittain, mutta esimerkiksi vesikatemateriaalia koskeva lauselmä on jätetty pois.</p> <p>Satakunnan Museo on todennut luonnosvaiheen launossaan, että nykyinen maakunnallisesti merkittävän alueen raja on epätarkka, eikä kulttuurimaisema voi katketa keskelle peltoa. (Keväällä käynnistyneessä Satakunnan rakennetun kulttuuriympäristön täydennysinventoinnissa tarkastetaan myös olemassa olevia aluerajauksia). Kaavaehdotuksessa luonnosvaiheessa esitetty venevalkama on muutettu MY-alueeksi eli maa- ja metsätalousalueeksi, jolla on erityisiä maisema-arvoja. Kaavaehdotuksessa maakunnallisesti merkittävän aluerajauksen lisäksi on osa avoimesta kulttuurimaisemasta osoitettu MA-merkinnällä maisemallisesti merkittäväksi peltoalueeksi, jota museo pitää hyvänä ratkaisuna, mutta näiden kahden alueen väliin on osoitettu loma-asuntojen korttelialue (RA), joka supistaa arvokasta näkymää sekä katkaisee näiden edellä mainittujen maisema-alueiden yhteyden.</p> <p>Läntisellä suunnittelualueella luonnon monimuotoisuuden kannalta erityisen merkittävien luo-1- ja luo-3-alueiden sekä muinaisjäännösalueen (sm-1) väliin jäävät RA- ja AO-tontit sijoittuvat nyt melko ahtaalle kaistaleelle. Lisäksi läntisen alueen aiotun RA-korttelissa saunarakennus sekä viereisessä AO-korttelissa saunarakennus sekä venevaja ovat osoitettu luo-1 alueelle, johon liittyy kaavamääräys: <i>luonnon monimuotoisuuden kannalta erityisen tärkeä alue, jolla sijaitsee metsälain mukainen erityisen tärkeä elinympäristö, rehevä lehtolaikku. Alue tulee pääosin säilyttää luonnontilaisena tai hoitaa perinnebiotooppina.</i></p> <p>Satakunnan Museo näkee, että kaavaehdotuksessa ei ole vielä tarpeeksi huomioitu kooltaan pienen ja arvoiltaan moninaisen sekä poikkeuksellisen alueen maiseman sekä ominaispiirteiden säilymistä. Luonnosvaiheen jälkeen toteutettujen selvitysten seurauksena alueelta todetut luontoarvot tekevät erittäin kyseenalaiseksi kaavassa aiotun maksimitoituksen vapaa-ajan asuntojen rakennuspai-</p>	<p>Kaava-alueen itäosa on osoitettu maisemallisesti arvokkaaksi peltoalueeksi (MA)/maisemallisesti arvokkaaksi alueeksi, Nokkamaan kulttuurimaisema. Maisemallisesti arvokkaan alueen aluerajausta laajennetaan hieman länteen ja samalla loma-asuntojen korttelin 2 rakennuspaikkojen 1 ja 2 sijaintia sekä rakennusalarajauksia tarkistetaan. ma-merkinnän kaavamääräys muutetaan muotoon "Maisemallisesti arvokas alue. Paikallisesti merkittävä kulttuuriympäristö, Nokkamaan kulttuurimaisema." Kaavassa on lisäksi asianmukaisesti huomioitu kaava-alueella sijaitseva muinaismuistolailta suojeltu muinaisjäännöskohde sekä luontoselvityksen mukaiset arvokkaat luontokohteet. Kaavassa AO-, RA- korttelialueille tai maa- ja metsätalousalueelle ei ole tarpeen osoittaa erillistä ympäristön säilyttämistä osoittavaa /S-merkintää.</p> <p>Kaavan yleisiin määräyksiin lisätään määräys "Vesikatteen ja savupiippujen on väritykseltään oltava tummia ja maastoon ja ympäristöön soveltuvia."</p> <p>Kaavan itäisen palstan länsiosaan luonnosvaiheen venevalkaman paikalle on osoitettu maa- ja metsätalousaluetta, jolla on erityisiä ympäristöarvoja (MY), ei arvokkaita maisema-arvoja. Alueen ranta-alueella sijaitsee luontoselvityksen mukainen ja kaavassa luo-2-merkinnällä osoitettu luonnon monimuotoisuuden kannalta erityisen tärkeä metsälain mukainen luhta. Kaavakartalla MY-aluetta hieman supistetaan, maisemallisesti arvokkaan peltoalueen (MA) ja samalla maisemallisesti arvokkaan alueen (viivarasteri) aluerajausta laajennetaan hieman länteen ja samalla loma-asuntojen korttelin 2 rakennuspaikkojen 1 ja 2 sijaintia sekä rakennusalarajauksia tarkistetaan.</p> <p>Saunarakennusten rakennusalarajauksia tarkistetaan ja siirretään hieman pohjoiseen korttelin 1 rakennuspaikoilla 1 ja 2. luo-1-kaavamääräystä täydennetään muotoon "Luonnon monimuotoisuuden kannalta erityisen tärkeä alue, jolla sijaitsee metsälain mukainen erityisen tärkeä elinympäristö, rehevä lehtolaikku. Aluetta ei saa muuttaa niin, että luontotyyppin ominaispiirteiden säilyminen alueella vaarantuu."</p> <p>Mitoitus on suunnittelualueelta laaditun emätilaselvityksen sekä kaava-alueen lähiympäristöön 2021 hyväksytyt Nokkamaan ranta-asemakaavassa sovelletun mitoituksen mukainen. Pääosa kaava-alueen itäisestä palstasta osoitetaan ranta-asemakaavan myötä maisemallisesti arvokkaaksi peltoalueeksi (MA), joka huomioi kulttuuriympäristöarvot nykytilannetta paremmin. Avoin peltoalueen säilyminen tulevaisuudessa on epävar-</p>

Lausunto / muistutus	Kaavan laatijan vastine
<p>koiksi. Satakunnan Museo yhtyy Satakuntaliiton näkemykseen, että kaava-alueelle osoitettujen rakennuspaikkojen määrää tulee vähentää.</p> <p>Arkeologisen kulttuuriperinnön osalta museo esitti luonnosvaiheessa lisäyksiä kaavaehdotuksen yleisiin määräyksiin koskien muinaisjäännösalueeseen rajautuvien uusien ajoyhteyksien rakentamista. Kaavaehdotuksen yleismääräyksiä on Satakunnan Museon toivomalla tavalla täydennetty, eikä museolla ole muuta huomautettavaa arkeologisen kulttuuriperinnön osalta.</p>	<p>maa eikä nykylainsäädäntö esimerkiksi estä alueen metsittämistä. Kaavassa lomarakennusten korttelin 2 rakennuspaikkoja 1 ja 2 pienennetään ja siirretään avoimelta peltoalueelta hieman länteen, jolloin avoimen peltomaisen ja samalla arvokkaan kulttuurimaisen arvot tulevat paremmin huomioituiksi. Maisema-alueetta laajennetaan siten, että maisema-alue ja maisemallisesti arvokas peltoalue MA tulevat ulottumaan korttelin 2 rakennuspaikkojen 1 ja 2 itärajaan saakka. Kaavassa rakennuspaikkojen sijoittamisessa on asianmukaisesti huomioitu alueelta laaditun luontoselvityksen mukaiset arvokkaat luontokohteet sekä alueella sijaitseva muinaismuistolaiilla rauhoitettu kiinteä muinaisjäännös.</p> <p>Merkitään tiedoksi.</p>
<p>Satakuntaliiton lausunto (17.6.2022):</p> <p>Maankäyttö- ja rakennuslain 32 §:n mukaan maakuntakaava ei ole oikeusvaikutteisen yleiskaavan eikä asemakaavan alueella voimassa muutoin kuin 1 momentissa tarkoitettujen kaavojen muuttamista koskevan vaikutuksen osalta. Maankäyttö- ja rakennuslain 42 §:n mukaan yleiskaava on ohjeena laadittaessa ja muutettaessa asemakaavaa sekä ryhdyttäessä muutoin toimenpiteisiin alueiden käytön järjestämiseksi. Kallion ranta-asemakaavan suunnittelualueella ei ole voimassa oikeusvaikutteista yleiskaavaa, joten Satakunnan maakuntakaava, Satakunnan vaihemaakuntakaava 1 ja Satakunnan vaihemaakuntakaava 2 ovat maankäyttö- ja rakennuslain mukaisesti ohjeena laadittaessa asemakaavaa sekä ryhdyttäessä muutoin toimenpiteisiin alueiden käytön järjestämiseksi. Satakuntaliitto on luonnosvaiheen lausunnossa korostanut maisemiarvojen huomioimista jatkosuunnittelussa. Ehdotusvaiheen ratkaisussa maiseman arvot on huomioitu mm. korttelialueiden ja rakennusalojen tarkemmassa sijoittelussa. Lisäksi maiseman arvoihin liittyvät merkinnät on tuotu esiin kaavakartalla. Vuoden 2021 aikana valmistuneen luontokartoituksen tulokset on otettu huomioon ehdotusvaiheessa ja luontoarvojen keskeisimmät merkinnät on tuotu kaavakartalle.</p> <p>Satakuntaliitto on luonnosvaiheessa todennut, että alueelle sijoitettavien rakennuspaikkojen määrä on ranta-asemakaavan luonnoksessa suuri ja vapaan rannan määrä on jäämässä vähäiseksi. Satakuntaliiton näkemyksen mukaan kaava-alueelle osoitettu rakennuspaikkojen määrä on edelleen suuri. Emätilatarkastelun mitoituslaskelman mukaan kiinteistöllä olisi käytettävissä 3,81 loma-asunnon mitoitusyksikköä rantavyöhykkeellä käytettäväksi. Vakiintuneen käytännön mukaan ympärivuotisessa käytössä oleva asuinrakennus lasketaan mitoituksessa kahdeksi loma-asunnon mitoitusyksiköksi. Mitoitus mahdollistaa asuinrakennuksen lisäksi kahden uuden lomarakennuspaikan osoittamisen kaavassa. Satakuntaliitto esittää, että</p>	<p>Merkitään tiedoksi.</p> <p>Mitoitus on suunnittelualueelta laaditun emätilaselvityksen sekä kaava-alueen lähiympäristöön 2021 hyväksytyt Nokkamaan ranta-asemakaavassa sovelletun mitoituksen mukainen. Varsinais-Suomen ELY-keskuksen alueella omarantainen rakennuspaikka mitoitetaan 1 lay ja ei-omarrantainen 0,5 lay. Tässä tapauksessa kaava-alueelle osoitettujen rakennuspaikkojen mitoitus on 3,5 lay eikä mitoitus ota kantaa rakennuksen käyttötarkoitukseen. Satakunnan alueelta ei ole esimerkkejä, joissa mitoitus olisi ollut esimerkiksi jotakin muuta (laskettu muulla tavalla tai mitoitusperiaatteella).</p>

Lausunto / muistutus	Kaavan laatijan vastine
<p>Porin kaupungin Kallion ranta-asemakaavan lomarakennuspaikkojen määrää tulee vähentää.</p> <p>Satakuntaliitto kiinnittää huomiota Kallion ranta-asemakaavan muutoksen ehdotuksessa myös vapaan rannan määrään ja laatuun. Ranta-asemakaavalla tulee huolehtia mahdollisimman pitkien yhtenäisten rakentamattomien ranta-alueiden säilyttämisestä. Lisäksi rakentamisesta vapaaksi jäävän rantaviiva tulee olla käyttökelpoinen vapaa-ajan liikkumiseen ja rantautumiseen jokamiehenoikeuksin.</p> <p>Satakuntaliitto kiinnittää huomiota myös erillisten saunojen rakennusalojen sijaintiin ja pyytää tarkistamaan, että rakennusalat sijaitsevat riittävän etäällä rannasta mm. tulvariskien suhteen.</p>	<p>Kaava-alueelle jää riittävästi vapaata rakentamatonta rantaa yleiseen ja jokaisenoikeuksin virkistymiseen. Korttelin 2 rakennuspaikkoja 1 ja 2 siirretään hieman länteen siten, että kaava-alueen itäosan avoimelle maisemallisesti arvokkaalle peltoalueelle jää lähes 200 metriä vapaata rantaa. Lisäksi Vähäsalon saareen ei kaavassa osoiteta laisinkaan rakentamista ja alueelle jää 300 metriä rakentamisesta vapaata rantaa. Kaavaselvityksen liitteenä 4 olevassa emätiselvityksessä vapaan rannan määräksi on kaavoituksen jälkeen todettu virheellisesti jäävän 590 m, vaikka todellisuudessa vapaata rantaa jää kaava-alueelle kaavan jälkeen 490 m. Emätiselvitys päivitetään vapaan rantaviivan osalta.</p> <p>Saunarakennusten rakennusalarajauksia tarkistetaan ja siirretään hieman pohjoiseen korttelin 1 rakennuspaikoilla 1 ja 2.</p>
<p>Porin Elinvoima- ja ympäristötoimialan lausunto (29.6.2022):</p> <p>Ranta- asemakaavan luonnosvaiheessa elinvoima- ja ympäristötoimiala totesi, että kaava- alueen luontoon ja luonnonympäristöön liittyviä seikkoja on mahdollista kommentoida vasta luontoselvityksen valmistuttua. Luontoselvitys on tehty touko- elokuussa 2021 ja siinä esitetään maankäyttösuositukset arvokkaille luontotyyppikohteille. Selvitysalueella todettiin olevan useita arvokkaita luontotyyppikohteita. Näistä mantereella sijaitsevat yksi niitty, yksi entinen hakamaa, yksi lehto ja yksi metsäluhta. Vähäsalon saarella on lehto ja tervaleppäluhta. Maankäyttösuositusten mukaan esimerkiksi <i>”Kallion haka on arvokas ja suojelunarvoinen niin entisenä, yhä ennallistamiskelpoisena perinnebiotooppina kuin jalopuustoa kasvavana edustavana lehtona. Se täyttää Metso- kriteerit luokassa I (lehto /puustoinen perinnebiotooppi). Sekapuuhakamaa on äärimmäisen uhanalainen luontotyyppi ja myös lehdot ovat uhanalaisia. Kallion haka ei tällä hetkellä aivan täytä luonnonsuojelulain jalopuumetsän määritelmää, sillä runkomaisia metsälehmäksiä on vähemmän kuin 20. Jos kuvilla kasvavien metsälehmusten taimien ja vesojen annetaan varttua, täyttyy luonnonsuojelulain jalopuumetsän määritelmä kuitenkin jo melko pian. Kyseessä voidaan siten tulkita olevan myös palautuva jalopuumetsikkö. Kallion haka tulee säilyttää rakentamattomana. Sitä voidaan hoitaa perinnebiotooppina (metsälehmusta kasvavana hakamaana) suosien metsälehmusta ja muuta lehtokasvillisuutta. Vaikkei hakaa alettaisiakaan hoitaa perinnebiotooppina, voi myöhemmin olla tarpeen mm. nuorten kuusten poisto erillisen hoitosuunnitelman mukaan ja ELY- keskuksen ohjauksessa, mutta akuuttia tarvetta puuston kohdistuviin toimiin ei tällä hetkellä ole”.</i></p> <p>Vastaavasti Kallion metsäluhdan ja kostean lehdon maankäyttösuosituksena on <i>jättää ne rakentamatta ja antaa nii-</i></p>	

Lausunto / muistutus	Kaavan laatijan vastine
<p><i>den kehittyä kokonaan luonnontilassa, jolloin puuston kasvussa ja lahoppaan lisääntyessä kohteen edustavuus paranee entisestään.</i></p> <p>Kaavaehdotuksen puuteeksi jää, että siihen ei ole sisällytetty luontoselvityksen maankäyttösuosituksia. Laadittu kaavaehdotus ei turvaa luontoselvityksessä tunnistettujen arvojen säilymistä.</p>	<p>Luontoselvityksen mukaisten arvokkaiden luontotyyppien kaavamerkintöjä- ja määräyksiä täydennetään kaavakarttaan. Kaavassa luontoselvityksen mukainen arvokas Kallion haka (3.2.) osoitetaan MY-alueella luonnonsuojelulain perusteella suojeltavaksi tarkoitetuksi luontotyyppiä kaavamerkinnällä s-2 ja kaavamääräyksellä "Suojeltava alueen osa, jolla sijaitsee luonnonsuojelulain (9/2023) 64 §:n perusteella suojeltavaksi tarkoitettu luontotyyppi, jaloista lehtipuista koostuva metsikkö. Alue tulee säilyttää luonnontilaisena tai hoitaa perinnebiotooppina (metsälehmusta kasvava hakamaa) suosien metsälehmusta ja muuta lehtokasvillisuutta." Arvokas luontotyyppi Kallion niitty (3.1) osoitetaan MY-alueella edelleen kaavamerkinnällä luo-3 ja kaavamääräystä täydennetään muotoon "Luonnon monimuotoisuuden kannalta erityisen tärkeä alue, jolla sijaitsee uhanalainen luontotyyppi, perinnebiotooppi (suurruohoniitty). Alue tulee säilyttää luonnontilaisena tai hoitaa perinnebiotooppina." Luontoselvityksen mukainen Kallion rantalehto (3.3) sekä Vähäsalon lehto (3.5) on osoitettu kaavamerkinnällä luo-1, jonka kaavamääräystä täydennetään muotoon "Luonnon monimuotoisuuden kannalta erityisen tärkeä alue, jolla sijaitsee metsälain mukainen erityisen tärkeä elinympäristö, rehevä lehtolaikku. Aluetta ei saa muuttaa niin, että luontotyypin ominaispiirteiden säilyminen alueella vaarantuu." Lisäksi korttelin 1 rakennuspaikoille 1 ja 2 osoitetut saunarakennusten rakennusaloja siirretään luo-1 alueelta hieman pohjoiseen siten, että luo-1-alueelle ei osoiteta lainkaan rakentamista.</p> <p>Luontoselvityksen mukainen Kallion metsäluhta ja kostea lehto (3.4) on osoitettu kaavamerkinnällä luo-2, jonka kaavamääräystä täydennetään muotoon "Luonnon monimuotoisuuden kannalta erityisen tärkeä alue, jolla sijaitsee metsälain mukainen erityisen tärkeä elinympäristö, luhta. Alue tulee säilyttää luonnontilaisena." luo-2-alueelle ei ole osoitettu rakentamista ja alueen säilyttäminen rakentamattomana ja luonnontilaisena turvaa alueella myös viitasammakolle mahdollisesti sopivat kutupaikat. Luontoselvityksen mukainen Vähäsalon tervaleppäkorpi (3.6) on osoitettu luonnonsuojelulain perusteella suojeltavaksi tarkoitetuksi luontotyyppiä kaavamerkinnällä s-1. Merkinnän kaavamääräystä täydennetään muotoon "Suojeltava alueen osa, jolla sijaitsee luonnonsuojelulain (9/2023) 64 §:n perusteella suojeltavaksi tarkoitettu luontotyyppi, tervaleppäkorpi. Alue tulee säilyttää luonnontilaisena."</p> <p>Luontoselvityksen mukaan metsiköiden säästäminen pääosin rakentamattomina turvaa alueen nykyisen linnuston pesintäedellytyksiä. Myös lepakoiden osalta olisi hyvä, jos pääosa metsiköistä säilytetään. Kaavassa rakentamiseen osoitetut alueet on osoitettu pääosin puuttomille ja avoimille alueille ja ranta-asemakaava-alueella tulee voimaan MRL 128 §:n mukainen toimenpide-</p>

Lausunto / muistutus	Kaavan laatijan vastine
	<p>rajoitus. Kaavan yleisiin määräyksiin lisätään lisäksi alueen lepakkokanta huomioiden määräys liittyen tarpeettoman keinovalon välttämiseen piha-alueilla. Kaavassa on edellä mainitun perusteella riittävällä tavalla huomioitu alueelta laaditun luontoselvityksen mukaiset luontoarvot.</p>
<p>Vatajankoski Sähköverkko Oy:n lausunto (5.7.2022):</p> <p>Lausuntona toteamme, että meillä ei ole huomautettavaa kaavaluonnokseen. Kaavan alueella oleva 0,4 kV sähköverkko on maakaapeloitua. Selostuksessa mainittu pohjoisempänä oleva itä- länsisuuntainen 20 kV johto tullaan jossain vaiheessa uusimaan ja mahdollisesti maakaapeloimaan.</p>	<p>Merkitään tiedoksi.</p>
<p>Muistutus A (16.6.2022):</p> <p>Esitettyjen lausuntojen ja mielipiteiden riittämätön huomiointi</p> <p>Kallion ranta-asetmakaavahankkeen osallistamisprosessia ei ole toteutettu hyvää hallintotapaa noudattaen (katso mielipide A:n ja B:n kommentit jo luonnosvaiheessa). Kuulutus vireille tulosta on esimerkiksi tehty pienen levikin Uutisuutis-lehdessä, eikä Satakunnan Kansassa. Luonnosvaiheen aineisto oli nähtävillä Turussa, konsultin toimistolla.</p> <p>Vastineessaan kaavanlaatija toteaa useaan kertaan: "...kaava-alueelle jää riittävästi vapaata rantaa ja virkistytymiseen soveltuvaa maa- ja metsäaluetta...", vaikka luonnosvaiheeseen jätetyissä mielipiteissä tämä kyseenalaistetaan monista näkökulmista alueen luontoarvot ja kulttuuriympäristö huomioiden.</p> <p>Varsinais-Suomen ELY-keskuksen lausunnossa esittämät maisemaan, mitoitukseen, rakentamiskorkeuteen ja luonnonsuojeluun liittyvät kannanotot on kaavanlaatijan vastineessa merkitty vain suurelta osin tiedoksi tai huomiolla</p>	<p>Käsillä oleva ranta-asetmakaava on laadittu maankäyttö- ja rakennuslain sekä maankäyttö- ja rakennusasetuksen mukaisesti. Maankäyttö- ja rakennuslain 63 §:n mukainen ranta-asetmakaavan osallistumis- ja arviointisuunnitelma (OAS) on laadittu 8.4.2021, josta käy ilmi kaavatyön osallistumis- ja vuorovaikutusmenettely sekä suunnitelma kaavan vaikutusten arvioinnista. Osallistumis- ja arviointisuunnitelmassa on lueteltu myös kaavatyön osalliset. Kaavatyö on käynnistetty kaavatyön vireilletulosta ilmoittamalla sekä asettamalla osallistumis- ja arviointisuunnitelma yleisesti nähtäville yhdessä kaavan valmisteluaineiston kanssa. Kaavatyön vireilletulosta on kuulutettu kaava-alueella ja kaava-alueen lähiympäristössä ilmestyvässä Uutisuutis- nimisessä lehdessä ja lisäksi kaavatyön osallisille on ilmoitettu vireilletulosta kirjeitse. Osallistumis- ja arviointisuunnitelma sekä kaavan valmisteluaineisto on lisäksi pidetty yleisesti nähtävillä kaavan laatijan tiloissa sekä verkkosivuilla, jonka aikana osallisilla on ollut mahdollisuus esittää kaavasta mielipiteitä (MRL § 62, 63, MRA § 30). Kunta on erikseen maankäyttö- ja rakennuslain mukaisesti käsitellyt ja asettanut kaavaehdotuksen nähtäville 30 päiväksi, jonka aikana osallisilla on ollut mahdollisuus esittää kaavasta vielä muistutuksia (MRL § 65, MRA § 27). Kaavaehdotuksen nähtävillä olosta Uutisuutis-nimisessä lehdessä 19.5.2022 ja Satakunnan Kansa ja Satakunnan Viikko-nimisissä lehdissä 18.5.2022.</p> <p>Kaavan laatija edelleen toteaa, että kaava-alueelle jää riittävästi vapaata rantaa yleiseen virkistykseen. Korttelin 2 lomarakennuspaikkoja 1 ja 2 siirretään hieman länteen, jolloin kaava-alueen itäosaan jää noin 190 m vapaata rantaviivaa yleiseen virkistykseen. Lisäksi Vähäsalon saareen jää kaavan jälkeen vapaata rantaviivaa 300 m. Kaava-alueen 720 rantaviivametristä lähes 500 m jää yleiseen virkistyskäyttöön.</p> <p>Kaavan laatija on tietoinen muistutuksessa esitettyjen viranomaisten kaavaluonnoksesta antamien lausuntojen</p>

Lausunto / muistutus	Kaavan laatijan vastine
<p>myöhemmin valmistuvista selvityksistä, joiden vaikutus nyt ehdotusvaiheen aineistossa on kuitenkin minimaalinen. Satakunnan Museo puolestaan kyseenalaistaa sen, miten pienialaisen kaava-alueen kulttuuriympäristö kestäisi kolmea uutta rakennuspaikkaa. Samassa yhteydessä esille nostetaan se, että Vähäsalon saaren myötä kaava-alueen pinta-ala kasvaa todellista rakennusaluetta huomattavasti suuremmaksi, koska kyseessä on saari, jonka pinta-ala/rantaviivaa hyödynnetään vain laskennallisesti, jotta rakennusoikeutta voisi olla maksimimäärä. Tästä huolimatta rakennuspaikkojen määrä on edelleen sama kuin luonnosvaiheessa. Satakuntaliitto puolestaan toteaa lausunnossaan, että suunnittelun alueen itäosa kuuluu Satakunnan vaihemaakuntakaavassa 2 osoitetun maakunnallisesti merkittävän Nokkamaan kulttuurimaiseman länsiosaan ja yksityiskohtaisemmassa suunnittelussa tulisi huomioida maakunnallisesti merkittävän kulttuuriympäristön ominaispiirteitä ja ulottuvuutta maakuntakaavatasoa tarkemmin sekä tarkastella paikallisia kulttuuriympäristöarvoja ja ottaa ne ratkaisuihin huomioon. Huom. myös Satakuntaliiton esitys pienten saarten huomioimisesta pinta-alaan, eikä rantaviivan perusteella. Ehdotusvaiheen suunnitelmassa kuitenkin kaksi rakennuspaikkaa sijoittuu viljelysalueeksi merkitylle pellolle. Porin Elinvoima- ja ympäristötoimialan lausunto luonnosvaiheessa sen sijaan odottaa luontoselvityksen tuloksia. Luontoselvitys on tehty, mutta nyt on syytä tarkastella, onko sitä tehty aidosti luontoarvot edellä. Katso esim. kartoituksen ja suunnitelman etenemisen edetessä muuttuneet karttamerkinnot (tarkempi kuvaus tämän kannanoton seuraavalla sivulla).</p> <p>Kiinnitämme huomiota, että luonnosvaiheen ja ehdotusvaiheen materiaalien välillä ei ole tapahtunut merkittäviä muutoksia. Pelkkä venevalkaman poisjättäminen ei ole riittävä muutos suhteessa annettuihin lausuntoihin ja mielipiteisiin ottaen huomioon millaisesta luonto- ja kulttuuriympäristöstä on kyse. Näkemyksemme mukaan asiantuntijoiden antamiin lausuntoihin on kaavaprosessin eteenpäin viemisessä suhtauduttu välinpitämättömästi ja niiden sekä jätettyjen mielipiteiden vaikutus on ollut mitätön.</p> <p>Luontoselvityksen luotettavuus ja vaikutus ranta- asemakaavan laadintaan</p> <p>Suunnitteluprosessin edetessä merkittäviä luontoarvoja sisältävät alueet ovat muuttuneet huomiota herättävällä tavalla. Luonnosvaiheen suunnitelmaan merkitty venevalkama on ehdotusvaiheessa muuttunut MY-merkinnällä todetuksi maa- ja metsätalousalueeksi, jolla on erityisiä luontoarvoja. Mielestämme tämä herättää epäluottamusta luontoselvityksen teettämisen ja tekemisen näkökulmista. Paikan päällä asiaa tarkastellessa rannan kasvillisuus, puusto ja maaperä jatkuvat täysin samanlaisena koko viljelysmaisemaan kuuluvan pellon ja järven välisen vesijätöalueen osalta, joka on kyllä huomattavissa hyvin lyhyelläkin käynnillä paikan päällä. Herää vahva epäily, että aluerajaus on tehty kaavasunnitelmalähtöisesti ja luon-</p>	<p>sisällöstä ja lausuntoihin on kaavaehdotusvaiheessa annettu asianmukainen kaavan laatijan vastine.</p> <p>Kaavaluonnoksesta saatu palaute on kaavaehdotusvaiheessa pyritty ottamaan huomioon mahdollisuuksien mukaan. Kaavaehdotukseen luonnosvaiheen jälkeen tehdyt muutokset on listattu kaavaselostuksen sivulla 24. Se, että ranta-asemakaavahankkeesta tai alueelle osoitetusta rakentamisesta ei ole kokonaan luovuttu kaavaluonnoksesta saadun palautteen perusteella, tai että kaavaehdotusta ei ole laadittu pelkästään luonnosvaiheesta saadun palautteen mukaisena, ei tarkoita, etteikö kaavaluonnoksesta annettua/saatu palautetta olisi kaavatyössä huomioitu.</p> <p>Alueelta laadittu luontoselvitys on kaikin puolin kattavasti laadittu, eikä kaavan laatija näe syytä luontoselvityksen tai selvityksen laatijan luotettavuuden kyseenalaistamiseksi siksi, että muistutuksen esittäjä on eri mieltä alueen luontoarvoista. Kaava-alueelta laadittavan luontoselvityksen on toteuttanut ulkopuolinen asiantuntija ja ammattilainen, joka noudattaa työssään alansa ammattietiikkaan pohjavia periaatteita. Kaava-alueen itäisen palstan länsiosaan on osoitettu maa- ja metsätalousaluetta, jolla on merkittäviä ympäristöarvoja (MY) siitä syystä, että alueen rannassa sijaitsee luontoselvityksessä todettu metsälain mukainen erityisen tärkeä elinympäristö, luhta, joka on osoitettu luo-2-kaavamer-</p>

Lausunto / muistutus	Kaavan laatijan vastine
<p>toarvoja sivuuttaen. Koko kyseinen ranta-alue on arvokasta elin- ja pesimäaluetta linnuille, sammakoille jne. ja siellä on runsaasti lahoppuuta.</p> <p>Liito-orava, lepakko ja viitasammakko ovat kaikki EU:n luontodirektiivin mukaisia lajeja, joiden säilyminen alueella tulee turvata. Satakuntaliitosta Susanna Roslöfiltä saamamme tiedon mukaan (sähköposti 27.4.2021) "Selvitykset on tehtävä koko siltä alueelta, jolla kaavalla voidaan arvioida olevan olennaisia vaikutuksia." Näin ollen on huomioitava, että eläimet eivät noudata kiinteistörajoja. Merkittäviä luontoarvoja sisältävien kohteiden rajaamisessa luonnosvaiheen aineistossa alue 1 on ulotettu myös naapurikiinteistöjen puolelle, mutta näin ei ole tapahtunut muualla. Luontoselvityksessä tulisikin kiinnittää huomiota alueeseen kokonaisuutena. Liito-orava tai mikään muukaan eläin tuskin kiinteistörajojen mukaan elää. Selvittämättä on jäänyt naapurikiinteistöjen väliin jäävän alueen tilanne niin liito-oravien kuin lepakoidenkin kannalta. Lepakoiden osalta meillä itsellämme on joka kesäisiä havaintoja. Havaintoja on kirjattu myös Korvenpään luontoselvityksessä, mutta onko niitä huomioitu kaavan laadinnassa?</p> <p>Lavian Kallion ranta-asemakaava-alueen kasvillisuus selvitys ja maisema-arvolausunto 2021</p> <p>Me naapurikiinteistöjen omistajat olemme teettäneet kesällä 2021 oman kasvillisuus selvityksen, koska halusimme tuoda esille tarkempaa tietoa alueen luontoarvoista. Kasvillisuus selvityksestä on vastannut putkilokasveihin, sammaliin sekä metsä- ja suolinympäristöihin erikoistunut luontokartoittaja, EAT, Esa Hankonen. Hankosen raporttiin ja aluerajauksiin on syytä tutustua ennen suunnitteilla olevan ranta-asemakaavan käsittelyä ja verrata Hankosen ja Korvenpään raportteja keskenään.</p> <p>Tässä muutamia suoria lainauksia Hankosen raportista:</p> <ul style="list-style-type: none"> • "Kallion ranta-alueen itäosassa sijaitseva tervaleppäluhta (TeLu). Elinympäristöjen uhanalaisuuden arvioinnissa tervaleppäluhdat on luokiteltu erittäin uhanalaisiksi (EN) luontotyypeiksi. Kuvio 	<p>kinnällä. Muualla kyseisellä MY-alueella ei laaditun luontoselvityksen mukaan ole erityisiä eli sellaisia luontoarvoja, jotka tulisi erikseen ja ehdottomasti alueen kaavoituksessa huomioida. MY-alueen voisi tästä syystä hyvin osoittaa myös esimerkiksi maa- ja metsätalousalueeksi (M), jossa ei ole rakennusoikeutta. Kaavassa MY-alueella kavennetaan ja korttelin 2 rakennuspaikkoja 1 ja 2 siirretään hieman länteen. Samalla maisemallisesti arvokasta peltoaluetta (MA) ja maisemallisesti arvokasta aluetta (viivarasteri) kasvatetaan hieman länteen. mamerkinnän kaavamääräys muutetaan muotoon "Maisemallisesti arvokas alue. Paikallisesti merkittävä kulttuuriympäristö, Nokkamaan kulttuurimaisema."</p> <p>Suunnittelualueelta on laadittu alustava luontotyyppiselvitys ennen varsinaisen luontoselvityksen laadintaa. Alustavan luontotyyppiselvityksen karttapohjassa esitetty raja on suurpiirteinen ja piirretty havainnollistamaan mahdollisen luontokohteen sijoittumista suhteessa maastokartassa esitettyihin maankäyttömuotoihin. Kattavassa luontoselvityksessä alueen luontoarvot on selvitetty varsinaista suunnittelualuetta laajemmalla alueella, jolla kaavalla arvioidaan olevan olennaisia vaikutuksia. Kaavakartassa osoitetaan kuitenkin ainoastaan vain varsinaisella kaava-alueella sijaitsevat luontoarvot, sillä kaavakartta on lainvoimainen ainoastaan kaavarajan 3 metrin vahvistusalueen sisäpuolella. Luontoselvityksessä todettiin, että metsiköiden säästäminen pääosin rakentamattomina turvaa alueen nykyisen linnuston pesintäedellytyksiä. Myös lepakoiden osalta olisi hyvä, jos pääosa metsiköistä säilytetään. Kaavassa rakentamiseen osoitetut alueet on osoitettu pääosin puuttomille ja avoimille alueille ja ranta-asemakaava-alueella tulee voimaan MRL 128 §:n mukainen toimenpiderajoitus. Kaavan yleisiin määräyksiin lisätään lisäksi alueen lepakkokanta huomioiden määräys liittyen tarpeettoman keinovalon välttämiseen piha-alueilla. Kaavassa on edellä mainitun perusteella riittäväällä tavalla huomioitu alueelta laaditun luontoselvityksen mukaiset luontoarvot.</p> <p>Kaavan laatija on perehtynyt muistuttajan toimittamaan Esa Hankosen laatimaan luontoselvitykseen ja toteaa, että alueelta laaditut molemmat luontoselvitykset ovat tulosten perusteella kuta kuinkin yhteneväiset.</p> <p>Kyseinen alue on kaavakartalla osoitettu metsälain mukaiseksi erityisen tärkeäksi elinympäristöksi, luhdaksi (luo-2). Kaavamääräyksen mukaan alue tulee säilyttää luonnontilaisena eikä alueelle ole kaavassa osoitettu rakentamista.</p>

Lausunto / muistutus	Kaavan laatijan vastine
<p>sisältyy metsälain 10 § erityisen tärkeää elinympäristöön luhdat. Kuvio tulisi jättää koskemattomaksi ja luonnontilaan.” (s. 5)</p> <ul style="list-style-type: none"> <li data-bbox="213 376 794 584">• Huomioitavaa on myös lehtomaisen kankaan raja- ja ulottuminen myös naapurikiinteistöjen puolelle. ”Elinympäristöjen uhanalaisuuden arvioinnissa lehtomaiset kankaat on luokiteltu vaarantuneiksi (VU) luontotyypeiksi. Metsäkuvio tulisi jättää koskemattomaksi ja luonnontilaan.” (s. 6) <li data-bbox="213 689 794 898">• ”Kuiva runsasravinteinen jalopuulehto (MeLaT): Elinympäristöjen uhanalaisuuden arvioinnissa lehmuslehdot on luokiteltu vaarantuneiksi (VU) luontotyypeiksi. Kuvio tulee rajata luonnonsuojelulain jalopuumetsänä ja huomioida sen mukaisena. Osana kuviota tulisi rauhoittaa myös rannan (Kuvio 6) järeät metsälehmukset.” (s. 7) <li data-bbox="213 1373 794 1547">• ”Karu kallioketo: Elinympäristöjen uhanalaisuuden arvioinnissa karut kalliokedot on luokiteltu äärimmäisen uhanalaisiksi (CR) luontotyypeiksi. Kuviolle tulisi laatia ennallistamis- ja hoitosuunnitelma ja palauttaa elinympäristö alkuperäiseen tilaansa suunnitelmaa noudattaen.” (s. 8) <li data-bbox="213 1854 794 1995">• ”Karu pienruohoketo ja heinäniitty: Elinympäristöjen uhanalaisuuden arvioinnissa karut pienruohokedot ja heinäkedot on luokiteltu äärimmäisen uhanalaisiksi (CR) luontotyypeiksi. Kuviolle tulisi laatia ennallistamis- ja hoitosuunnitelma ja 	<p>Merkitään tiedoksi. Alueelta laaditun ja selostuksen liitteenä 5 olevan luontoselvityksen mukaan luontotyyppikuvion 8 eteläosa on keskiravinteista tuoretta lehtoa ja vaihtuu pohjoista kohti lehtomaiseksi kankaaksi. Kuvion puusto on melko varttunutta hoidettua sekametsää. Eteläosan tuoretta lehtoa ei selvityksessä luokitella metsälain erityisen tärkeäksi elinympäristöksi, sillä se on hoidettua talousmetsää. Kapea lehtokaistale ei ole myöskään lajistollisesti kovin edustava. Ei muutoksia kaavakarttaan.</p> <p>Alueelta laaditun ja selostuksen liitteenä 5 olevan luontoselvityksen mukaan Kallion haka (3.2) on arvokas ja suojelunarvoinen niin entisenä, yhä ennallistamiskelpoisena perinnebiotooppina kuin jalopuustoa kasvavana edustavana lehtona. Sekapuuhakamaa on äärimmäisen uhanalainen luontotyyppi ja myös lehdot ovat uhanalaisia. Kallion haka ei tällä hetkellä aivan täytä luonnonsuojelulain jalopuumetsän määritelmää, sillä runkomaisia metsälehmäksiä on vähemmän kuin 20. Jos kuviolla kasvavien metsälehmusten taimien ja vesojen annetaan varttua, täyttyy luonnonsuojelulain jalopuumetsän määritelmä kuitenkin jo melko pian. Kyseessä voidaan siten tulkita olevan myös palautuva jalopuumetsikkö. Kallion haka tulee säilyttää rakentamattomana. Kyseinen alue osoitetaan muistutuksen mukaisesti kaavakartalla Isl:n mukaisena jalopuumetsänä merkinnällä s-2 ja kaavamääräyksellä ”Suojeltava alueen osa, jolla sijaitsee luonnonsuojelulain (9/2023) 64 §:n perusteella suojeltavaksi tarkoitettu luontotyyppi, jaloista lehtipuista koostuva metsikkö. Alue tulee säilyttää luonnontilaisena tai hoitaa perinnebiotooppina (metsälehmusta kasvava hakamaa) suosien metsälehmusta ja muuta lehtokasvillisuutta.”</p> <p>Kuten edellä mainitaan, kyseessä on laaditun luontoselvityksen mukaan sekä ennallistamiskelpoinen perinnebiotooppi että jalopuustoa kasvava lehto. Kaavaehdotusvaiheen jälkeen pidetyssä viranomaisneuvottelussa, josta on muistio kaavaselvityksen liitteenä 8, luontoselvityksen laatija on tarkentanut, että alueella sijaitsevalla mäellä näkyy perinnebiotoopin käyttö ja kyseessä on tyyppillinen hakamaa, joka on alueen merkittävin luontoarvo. Kallioiden reunoilla on lehtokasvillisuutta ja rinteiden alapuolella on märkää lehtoa. Alue osoitetaan kaavakartalla kokonaisuudessaan luonnonsuojelulain suojelmana jalopuumetsikkönä kaavamerkinnällä s-2. Kaavamääräyksen mukaan alue tulee joko säilyttää luonnontilaisena tai hoitaa perinnebiotooppina (metsälehmusta kasvavana hakamaana) suosien metsälehmusta ja muuta lehtokasvillisuutta.</p> <p>Alueelta laaditun ja selostuksen liitteenä 5 olevan luontoselvityksen mukaan luontotyyppi 6 on nurmiviljelyssä oleva pelto, jonka pohjoisreunalla kasvaa silmälläpidet-</p>

Lausunto / muistutus	Kaavan laatijan vastine
<p>palauttaa elinympäristö alkuperäiseen tilaansa suunnitelmaa noudattaen.” (s. 9)</p> <ul style="list-style-type: none"> • ”Tuore runsasravinteinen lehto: Elinympäristöjen uhanalaisuuden arvioinnissa tuoreet runsasravinteiset lehdot on luokiteltu erittäin uhanalaisiksi (EN) luontotyypeiksi. Kuvio tulisi jättää koskemattomaksi ja luonnontilaan. Rannan järeät lehmukset tulisi ottaa mukaan kuvion 3 lehmuslehdon suojelurajaukseen tai suojella erikseen.” (s.10) <p>Maisema-arvolausunto 2021</p> <p>Maisema-asiantuntija, FT, Ilona Hankonen on laatinut maisema-arvolausunnon kohteesta kesällä 2021, joka sisältyy Lavian Kallion ranta-asemakaava-alueen kasvillisuus selvitys ja maisema-arvolausunto 2021 raporttiin. Ehdotusvaiheen aineiston tullessa nähtäville Ilona Hankonen on tehnyt päivitetyn maisema-arvolausunnon kohteesta, joka on allekirjoitettuna tämän kannanoton liitteenä (Liite 2.).</p> <p>Linnut</p> <p>Lintujen osalta Korvenpään luontoselvityksessä ei ole mainittu mm. havaintoja, joita hän itse suullisesti kertoi noin</p>	<p>tävää ketoneilikkää. Alue ei ole luontoselvityksen laatijan mukaan tyyppillistä ketoa. Alla kuvat alueesta vuodelta 2020:</p> <p>Luontokohde on huomioitu kaavassa alueelta laaditun luontoselvityksen mukaisena arvokkaana luontotyyppi-kohteena. Luontotyyppi on kaavakartalla osoitettu metsälain mukaiseksi erityisen tärkeäksi elinympäristöksi, rehevä lehtolaikku (luo-1). Kaavamääräyksen mukaan alue tulee pääosin säilyttää luonnontilaisena tai hoitaa perinnebiotooppina. luo-1-Kaavamääräystä muutetaan muotoon ”Luonnon monimuotoisuuden kannalta erityisen tärkeä alue, jolla sijaitsee metsälain mukainen erityisen tärkeä elinympäristö, rehevä lehtolaikku. Aluetta ei saa muuttaa niin, että luontotyyppin ominaispiirteiden säilyminen alueella vaarantuu.”</p> <p>Merkitään tiedoksi.</p> <p>Alueelta laaditun ja selostuksen liitteenä 5 olevan luontoselvityksen mukaan selvitysalueella pesii runsas ja</p>

Lausunto / muistutus	Kaavan laatijan vastine
<p>tunnin kestäneellä viitasammakkojen kartoituskäynnillä 11.5.21: A) Karhijärvi on merkittävä lintujärvi ja runsaat lintujen äänet häiritsevät viitasammakon kuuntelua, B) Rannassa äänteli kaksi kaulushaikaraa samanaikaisesti, C) Hansunkari merkittävä lokkiluoto, D) Näytimme hänelle henkilökohtaisesti aivan kiinteistöjen raja-alueella olevan suuren, lahoavan koivun rungossa olevan tikan pesän.</p> <p>Korvenpään luontoselvityksessä mainitaan, että Karhijärven viljelysmaiseman pellot eivät olisi merkittäviä lintujen levähdyspaikkoja. Tämä ei kuitenkaan pidä paikkansa, sillä muuttomatallaan levähtävistä suurista lintumääristä sekä alueella pesivistä linnuista on meillä havaintoja. Päätelmiä ei voi tehdä yksittäisten vierailukäyntien perusteella, vaan syytä olisi kuulla myös alueella asuvien ja säännöllisesti aikaa viettävien ihmisten havaintoja. Erityisesti suunnitellun ranta-asemakaava-alueen itäosan peltoaukea/järvenranta-alue on merkittävä lintujen levähdys-, ruokailu- ja pesimäpaikka. Suunnitellun rakennusalueen kohdalle pysähtyy suuria määriä muuttolintuja. Osa niistä jää pysyvästi alueelle asumaan ja elämään sillä pellon ja järven väliin jäävä vesijättöalue on rauhaista pesimäpaikka. Päivittäin pellolla on nähtävissä joutsenia, kurkia, hanhia ja lokkeja, jotka lentävät Hansunkarilta pelolle ruokailemaan. Lisäksi ruskosuohaukka on joka kesäin näky peltoalueen yllä ravintoa etsiessään.</p> <p>Muistutuksessa esitetyn lähteen mukaan: "Lavian Karhijärvi on yksi Satakunnan suurjärvistä. Matala ja rantakasvillisuudeltaan hyvin rehevä järvi tarjoaa pesimäpaikkoja useille vesi- ja rantalintulajeille. Pesimälinnuston lisäksi useat muuttolinnut pysähtyvät muuttoaikana lepäilemään ja ruokailemaan Karhijärvelle. Järvelle sekä sitä reunustaville pelloille kerääntyy säännöllisesti erityisesti keväisin suuria, 100–250 yksilön laulujoutsenparvia. Joutsenten lisäksi Karhijärven rantapelloilla (erityisesti järven pohjoisrannan Nokkamaan alueelta) on joinakin keväinä laskettu suurehkoja, 200–250 yksilön suuruisia metsähanhiparvia."</p> <p>Karhijärvellä Kallion tilan edustalla sijaitseva Hansunkari on merkittävä lokkiluoto, jossa pesii suuri määrä eri lokkeja. Mikäli tämän rauhoitettujen lintujen pesimäalueen ympärille tulisi runsaasti rakennuskantaa ja liikennettä (Kallion tila ja Vähäsalon saari), häiritsisi se luonnollisesti</p>	<p>monipuolinen linnusto, vaikka siihen ei kuulukaan harvinaisia lajeja. Alueella ei havaittu muutolla levähtäviä kahlaajia, vesilintuja tai muutoinkaan merkittäviä määriä levähtäviä lintuja. Häiriöherkät lajit eivät pesi asutuksen keskellä sijaitsevalla alueella. Selvityksen mukaan on varsin epätodennäköistä, että hanhet, vesilinnut tai kahlaajat levähtäisivät merkittävässä määrin talojen ja kesämökkien viereisillä pelloilla, joissa myös metsä on lähellä, kun idempänä on laajoja peltoaukeita, joissa etäisyys asuin- ja muihin rakennuksiin sekä metsiin on huomattavasti suurempi. Rantavyöhykkeen pitäminen rakentamattomana turvaa mm ruokokerttusen, pajusirkun ja luhtakanan pesintämahdollisuudet tulevaisuudessa. Kallion tilakeskuksen koillispuolen metsikössä oli vaarantuneen työttöiaisen reviiiri ja siellä pesi nuolihaukka. Kaava-alueella ei havaittu sellaisia lintulajeja, jotka vaatisivat erityistä suojelua kaavassa. Vähäsalon linnusto on selvityksen mukaan varsin tavanomaista. Selvityksen maankäyttösuosituksen mukaan kaava-alueeseen sisältyvien metsiköiden säästäminen pääosin rakentamattomina turvaa alueen nykyisen linnuston pesintäedellytyksiä. Tärkeimmät alueen pesimälinnut sijoittuvat kaavassa rakentamattomille ja pääosin luokohteiksi osoitetuille alueille, kuten alla olevasta luontoselvityksen karttaesityksestä käy ilmi:</p> <p>Kartta 7. Tärkeimmät pesimälinnut. (VU=vaarantunut, NT=siimälläpidettävä, LC=elinvoinainen)</p> <p>Kaava-alue muodostaa hyvin pienen osan Karhijärven suurjärven alueesta, jonka rannoilla sijaitsee tälläkin hetkellä runsaasti loma- ja vakituista asumista. Kaavan ei arvioida aiheuttavan alueen muusta maankäytöstä merkittävästi poikkeavaa vaikutusta Karhijärven lintupopulaatiolle.</p> <p>Hansukarin saari sijaitsee lähes 400 metrin päässä kaava-alueesta etelään, johon rakentamista kaavassa osoitetaan. Kaavassa osoitetulla rakentamisella ei arvioida olevan juurikaan merkitystä Hansukarilla pesiviin lokkeihin.</p>

Lausunto / muistutus	Kaavan laatijan vastine
<p>myös lokkien elämää Hansunkarilla, jossa mm. naurulokkeja.</p> <p>Viitasammakko</p> <p>Ranta-asemakaavan suunnittelussa huomioimatta on jäänyt Suomen luonnonsuojeluliiton Satakunnan piirin viitasammakkokysely 2014, jonka mukaan Karhijärven Nokkamaan puoleinen ranta-alue on aluetta, jossa viitasammakkohavaintoja on tehty runsaasti. Muistutuksessa esitetyn lähteen mukaan: "Viitasammakoiden soidin- ja kutupaikka on luonnonsuojelulain (LSL, 1096/1996) 49 §:n tarkoittama lisääntymis- ja levähdyspaikka. Koska LSL:ssa ei ole lisääntymis- ja levähdyspaikkojen yhteydessä merkittävyyden kynnyksen ylittymisen arviointia, koskee hävittämis- ja heikentämiskielto kyseistä lisääntymis- ja levähdyspaikkaa automaattisesti, riippumatta yksilömäärästä. Löydetyillä viitasammakon lisääntymispaikoilla ei voida ilman poikkeuslupaa suorittaa heikentäviä toimenpiteitä. Heikentäviä toimenpiteitä voivat olla ruoppaus, rantarakentaminen, vesikasvien niitto ja vedenpinnan muutokset. On tärkeää huomioida, että esiintymään voivat vaikuttaa välillisesti heikentävästi myös erilaiset maataloustoimet, vesistökuormitus, kasvinsuojeluaineet, ojitukset sekä ojien kunnostukset."</p> <p>Biologi Turkka Korvenpää kertoo sähköpostissaan 4.5.2021: "Alue 1 on metsälain tarkoittamaa kosteaa lehtoa - paikoin metsäluhtaa. Eli tämä viitasammakolle sopiva alue on joka tapauksessa arvokas, oli siellä viitasammakoita tai ei. Sinänsä on toki aivan mahdollista, ettei viitasammakoita kuulu, vaikka niitä paikalla olisikin. Luonnonsuojeluviranomaisiin kun liittyy aina väistämättä tiettyä epävarmuutta." Ja sähköpostissa 28.4.2021: "Rantavyöhyke, jossa on viitasammakon kutupaikaksi mahdollisesti sopivaa rantaa. Rajaus ulottuu myös kaava-alueen itäpuolelle, koska jos viitasammakkoja on aivan kaava-alueen lähellä, joudutaan pohtimaan miten tämä vaikuttaa maankäyttöön kaava-alueella. Tällä alueella on myös mahdollisesti rantalehtoa." Huomioimatta kaavan laadinnan ehdotusvaiheessa on siis jäänyt myös Korvenpään näkemykset sammakoiden osalta.</p> <p>Lahoava puu</p> <p>Muistutuksessa esitetyn lähteen mukaan: "Lahoava puu tarjoaa elinympäristön tuhansille lajeille. Joillekin se on munien haudontapaikka ja vastasyntyneiden poikasten turvallinen koti. Selkärangattomien lisäksi myös linnut, lepäkot ja liito-orava hyödyntävät lahoppuun koloja poikastensa pesinä. Kolopesijöinä, tikat ovat hyvä ja helposti havaittava mittari osoittamaan lahoppuun runsautta metsässä. Lahoppu on nykyään katoava luonnonvara. Metsäteollisuus on vähentänyt suomalaisten metsien lahoppumääriä yli 90 prosenttia. Samalla se on aiheuttanut usean eliölajin paikallisia sukupuuttoja. Suurimman uhan alla ovat lajit, joiden kaikki elämänvaiheet ovat riippuvaisia lahoppuusta. Tällaisia lajeja ovat esimerkiksi arinakääpä ja pohjantikka."</p>	<p>Kaavan laatijan vastine</p> <p>Alueelta laadittu viitasammakkoselvitys on ammattilaisen laatima, eikä selvityksen tuloksien kyseenalaistamiselle ole esitetty todellisia perusteita. Sen sijaan luonnonsuojeluliiton kyselyyn perustuviin viitasammakkohavaintoihin on syytä suhtautua järkevällä varauksella, sillä viitasammakko muistuttaa kovasti ns. tavallista sammakkoa, johon se usein sekoitetaankin. Kuten kyseisessä kyselyssäkin todetaan, laji on hieman haasteellinen havaittava ilman kokemusta ja kyselyn havaintojakso oli varsin lyhyt, joten pitkälle meneviä johtopäätöksiä ei tämän perusteella voi tehdä.</p> <p>Laaditun luontoselvityksen mukaan viitasammakkoja ei kaava-alueella havaittu ja ainakin jälkimmäinen havainnointikerta ajoittui varmasti lajin kutuaikaan, sillä myöhemmin samana yönä kuultiin Euran Vähäjärvellä samantyyppisellä paikalla useita aktiivisesti äänteleviä viitasammakkokoiraita. Siten viitasammakon puuttuminen selvitysalueelta vaikuttaa varmalta. Mainittakoon, että ruskosammakoiden kurnutusta sen sijaan kuultiin. Parhaiten viitasammakolle sopii selvityksen mukaan heti selvitysalueen itäpuolella venerannan ja laiturin itäpuolella sijaitseva ruovikko. Sen sijaan lännempänä selvitysalueen puolella avovedessä kasvava ruovikko rajautuu jokseenkin jyrkästi rahkasammaleisessa luhdassa kasvavaan ruovikkoon ilman, että ruovikon keskellä olisi suojaisia avovesilampareita. Selvityksessä todetaan, että viitasammakon esiintymiseen perustuvia maankäyttösuosituksia ei ole tarpeen esittää. Itäisemmän osa-alueen rantavyöhykkeen ja metsäluhdan (kohde 3.4 "Kallion metsäluhta ja kostea lehto") säilyttäminen rakentamattomana ja luonnontilassa turvaa kuitenkin viitasammakolle mahdollisesti sopivat kutupaikat. Mahdollisen viitasammakon elinympäristön turvaamiseksi kaava-alueen itäosan metsäluhta ja kostea lehto on osoitettu luo-2-alueeksi, joka kaavamääräyksen mukaan tulee säilyttää luonnontilaisena. Kaavassa on kaikin tavoin huomioitu alueelta laaditun luontoselvityksen mukaiset tulokset liittyen mahdollisen viitasammakon esiintymiseen alueella.</p> <p>Alueelta laaditussa ja selostuksen liitteenä 5 olevassa luontoselvityksessä ei ole nähty tarpeelliseksi antaa lahoppuun osalta erikseen maankäyttösuosituksia.</p>

Lausunto / muistutus	Kaavan laatijan vastine
<p>Perinnebiotooppi</p> <p>Kaavan laatijan tilaaman luontoselvityksen tekijä Turkka Korvenpää (sähköposti 4.5.21) on kertonut, että alueella on havaittavissa vanhan laidunkäytön merkkejä, jotka näkyvät mm. puuston rakenteessa Kallion tilan lähiympäristössä. Varsinainen perinnebiotooppi olisi hänen mukaansa alueesta ennallistettavissa. Kallion niittyä koskeva maankäyttösuositus Korvenpään kartoituksessa (s.5-6): "Tuore suuruohoniitty on erittäin uhanalainen luontotyyppi. Niitylle ei tulisi rakentaa." ja hakaa koskeva sivulla 6. Muistutuksessa esitetyn lähteen mukaan: "Perinnebiotoopin hoidon suunnittelussa on otettava huomioon myös perinnebiotoopeilla esiintyvien rakenteiden kunnostus ja mahdollisten muinaismuistojen säilyttäminen. Ladot, aitat sekä kivi- ja riukuaidat ovat tärkeä osa perinnemaisemaa, ja niillä on merkitystä monien jäkälä-, sammal- ja hyönteislajien elinympäristöinä." Mielestämme jalopuumetsän mahdollisuus olisi syytä uudelleen tarkistaa paikan päällä, koska Korvenpään kartoituksen mukaan vain yksi puu puuttuisi vaaditusta 20 puun kokonaismäärästä. Vertaa myös Esa Hankosen raporttiin: "Kuiva runsasravinteinen jalopuulehto (MeLaT): Elinympäristöjen uhanalaisuuden arvioinnissa lehmuslehdot on luokiteltu vaarantuneiksi (VU) luontotyypeiksi. Kuvio tulee rajata luonnonsuojelun jalopuumetsänä ja huomioida sen mukaisena.</p> <p>Osana kuviota tulisi rauhoittaa myös rannan (Kuvio 6) järeät metsälehmuksat." (s.7). Kallion metsäluhta ja kostea lehto reunustavat Karhijärven viljelysmaisemaan kuuluvaa peltoaluetta, jolle ehdotetaan kahta rakennuspaikkaa. Luontoselvityksessä kuitenkin todetaan (Korvenpää s. 11) "Metsäluhta ja kostea lehto tulee jättää rakentamatta ja niiden olisi hyvä antaa kehittyä kokonaan luonnontilassa." Alueelle on kuitenkin suunnitteilla mm. rantasauna.</p> <p>Kulttuurihistorialliset arvot</p> <p>Kallion kivikautinen asuinpaikka</p> <p>Suunnittelualueella sijaitsee muinaismuistoalue Kallion kivikautinen asuinpaikka. Satakunnan Museon rakennustutkija Liisa Nummelinilta (sähköposti 22.4.21) saamamme tiedon mukaan alueella ei ole tehty rakennusinventointia, joten käytettävissä olevat tiedot ovat vain kaavaselostuksen varassa. Lavian pitäjän inventointikertomuksesta (Valtavo, 1963) puolestaan käy ilmi selkeästi Kallion tilalta Leevi Hesson tekemät muinaisjäännöslöydöt. Lisäksi samaisesta inventointikertomuksesta selviää, että Nokkamaan alueella muinaisjäännöksiä on löydetty myös muualta lähialueelta. Em. liittyen on erittäin tärkeää huomioida</p>	<p>Kallion niitty ja Kallion haka on alueelta laaditussa luontoselvityksessä osoitettu arvokkaiksi luontotyyppikohteiksi 3.1 ja 3.2. Kaavassa luontoselvityksen mukainen arvokas Kallion haka (3.2.) osoitetaan MY-alueella luonnonsuojelulain perusteella suojeltavaksi tarkoitetuksi luontotyyppiksi kaavamerkinnällä s-2 ja kaavamääräyksellä "Suojeltava alueen osa, jolla sijaitsee luonnonsuojelulain (9/2023) 64 §:n perusteella suojeltavaksi tarkoitettu luontotyyppi, jaloista lehtipuista koostuva metsikkö. Alue tulee säilyttää luonnontilaisena tai hoitaa perinnebiotooppina (metsälehmusta kasvava hakamaa) suosien metsälehmusta ja muuta lehtokasvillisuutta." Arvokas luontotyyppi Kallion niitty (3.1) osoitetaan MY-alueella edelleen kaavamerkinnällä luo-3 ja kaavamääräystä täydennetään muotoon "Luonnon monimuotoisuuden kannalta erityisen tärkeä alue, jolla sijaitsee uhanalainen luontotyyppi, perinnebiotooppi (suuruohoniitty). Alue tulee säilyttää luonnontilaisena tai hoitaa perinnebiotooppina."</p> <p>Luontoselvityksessä Kallion rantalehdon (3.3) maankäyttösuosituksissa todetaan, että Kallion rantalehto on kasvillisuudeltaan melko vaatimaton ja syntynyt laidunnuksen päätymisen jälkeen alkaneen umpeenkasvun tuloksena. Se täyttää kuitenkin juuri ja juuri metsälain erityisen tärkeän elinympäristön määritelmän lehtona ja Metso-kriteerit luokassa II. Tuore keskirasvainen lehto on myös Etelä-Suomessa uhanalainen (vaarantunut) luontotyyppi. Lehto olisi hyvä jättää pääosin rakentamatta. Haluttaessa se voidaan rajata mukaan, jos aluetta aletaan hoitaa perinnebiotooppina. Erityisiä perinnebiotooppiarvoja lehdossa ei kuitenkaan ole säilynyt. Lehto on kaavassa osoitettu kaavamerkinnällä luo-1, jonka kaavamääräystä täydennetään muotoon Luonnon monimuotoisuuden kannalta erityisen tärkeä alue, jolla sijaitsee metsälain mukainen erityisen tärkeä elinympäristö, rehevä lehtolaikku. Aluetta ei saa muuttaa niin, että luontotyypin ominaispiirteiden säilyminen alueella vaarantuu. Lisäksi rantasaunan rakennusaloja siirretään hieman pohjoiseen korttelin 1 rakennuspaikoilla 1 ja 2.</p> <p>Kaavatyössä on huomioitu kaava-alueella sijaitseva suojeltu muinaisjäännös kaavamerkinnällä sm-1 sekä asianmukaisella kaavamääräyksellä. Satakunnan Museo on vastuullisena viranomaistahona antanut lausunnot kaavaluonnoksesta ja kaavaehdotuksesta liittyen arkeologiseen kulttuuriperintöön.</p>

Lausunto / muistutus	Kaavan laatijan vastine
<p>Satakunnan Museon asiantuntijan, arkeologi Leena Koiviston tiedot ja näkemykset häneltä saamassamme sähköpostiviestissä (27.4.2021): "Kallion kivikautinen asuinpaikka on inventoitu vuosina 1963 ja 1995. Tämä tarkoittaa, että lähialueelta jo 1800-l lopulla ja 1900-l alussa löytyneiden irtolöytöjen eli kivikautisten esinelöytöjen perusteella paikalle on tehty tarkastus ja asuinpaikka on sen perustella rajattu. Vanhimpien löytöjen tarkkaa löytöpaikkaa ei ole voitu todentaa, mutta Kallion talon päärakennuksen läheltä on löytynyt kvartsi-iskoksia, jotka usein liitetään asuinpaikkaan. Asuinpaikalla ei ole tehty kaivaustutkimuksia. Arkeologisia tutkimuksia voidaan toteuttaa tutkimustarkoituksissa (esim. yliopistojen tutkimushankkeet) mutta myös silloin, kun joku maankäyttöhanke uhkaa muinaisjäännöstä. Silloin kohteelle on haettava kajoamislupaa Museovirastosta, joka arvioi onko muinaisjäännös sen kaltainen, että se voidaan tutkimalla poistaa. Kaikissa tapauksissa ensisijainen vaihtoehto on aina muinaisjäännöksen suojelu eli sen säilyttäminen tuleville sukupolville. Rakennushankkeet pyritään sijoittamaan siten, että muinaisjäännös voidaan säilyttää. Mikäli kuitenkin päädytään arkeologiseen tutkimukseen, maankäyttöhankkeesta vastaava useimmiten kustantaa kaivaukset. Muinaisjäännösalueet ovat lain mukaan rauhoitettuja, mutta alueen valitseva maankäyttö on sallittua. Peltoja voidaan viljellä, puutarhatöitä tehdä, metsää voidaan uudistaa – mutta ilman maaperän muokkaamista tai kantojen nostoa. Kallion asuinpaikkaa koskevat tiedot ovat melko hajanaiset ja sen sijaintikin hivenen epävarma. Ne esinelöydöt, joiden löytöpaikka tunnetaan, ovat keskittyneet Kallion talon piha-alueelle, mutta asuinpaikka on rajattu huomattavasti laajemmaksi tilalla olevan kalliopaljastuman ympärille. Kallion kivikauden ihmiset kuitenkin tuskin ovat asuneet. Vanhojen esinelöytöjen tiedoissa taas useimmiten mainitaan ainoastaan löydetyn tilan nimi, joten sen perusteella löytöpaikka on voinut olla missä tahansa Kallion tilan alueella, jopa satojen metrien etäisyydellä nykyisestä tilakeskuksesta." Satakunnan maakuntakaavan kaavamerkinnot ja määräykset, Suojelumääräyksessä todetaan: "<i>Muinaismuistoalueiden ja -kohteiden ja niiden lähialueiden maankäyttöä, rakentamista ja hoitoa suunniteltaessa on kiinteiden muinaisjäännösten lisäksi otettava huomioon niiden suoja-alueet, maisemallinen sijainti ja mahdollinen liittyminen arvokkaisiin maisema-alueisiin tai kulttuuriympäristöihin.</i>"</p> <p>Nokkamaan kulttuuriympäristö</p> <p>Muistutuksessa esitetyn lähteen mukaan: "Peltojen ja lautumien metsitys ja umpeenkasvu sulkee avoimet maisemat ja tukahduttaa valoa vaativan perinnekasvillisuuden elinmahdollisuudet." (Valtioneuvoston periaatepäätös maisema-alueista ja maisema-alueista ja maisemahoidon kehittämisestä). Ranta-asemakaava-alueen itäosa kuuluu maakunnallisesti merkittävään Nokkamaan kulttuuriympäristöön, Karhijärven länsirannan viljelymaisemaan. Maakuntakaavan suunnittelumääräyksessä todetaan: "Alueen yksityiskohtaisemmassa suunnittelussa on otettava huomioon alueen kokonaisuus, erityispiirteet ja ominaisluonne siten, että edistetään niihin liittyvien arvojen</p>	<p>Kaava-alueen kulttuuriperintöarvoista on neuvoteltu asianomaisten viranomaistahojen kanssa kaavaehdotusvaiheen jälkeen 4.11.2022. Neuvottelun muistio on kaavaselostuksen liitteenä 8. Satakunnan museo vastuuviranomaisena ei ole vaatinut erillistä kulttuuriympäristö- tai maisemaselvityksen laadintaa.</p> <p>Satakuntaliitto käynnisti keväällä 2022 maakunnallisesti merkittävien rakennettujen kulttuuriympäristöjen päivitysinventoinnin osana maakuntakaavan 2050 suunnitelua. Inventoinnissa on tarkistettu Satakunnan maakunnallisesti merkittävien kulttuuriympäristöjen tiedot ja</p>

Lausunto / muistutus	Kaavan laatijan vastine
<p>säilymistä ja kehittämistä mukaan lukien avoimet viljelyalueet. Kohteen ja siihen olennaisesti kuuluvan lähiympäristön suunnittelussa on otettava huomioon kohteen kulttuuri-, maisema-, luonto- ja ympäristöarvo sekä huolehdittava, ettei toimenpiteillä ja hankkeilla vaaranneta tai heikennetä edellä mainittujen arvojen säilymistä.” Muistutuksessa esitetyn lähteen mukaan: ”Kulttuuriympäristöön kohdistuvien vaikutusten sivuuttaminen hankesuunnittelussa aiheuttaa luonnon kauneuden, ympäristön viihtyisyyden ja kulttuuriarvojen selvää vähenemistä. Kulttuuriympäristön vaalimiselle huolestuttavan tilanteen muuttamiseksi tulee ympäristöhankkeissa selvittää hankkeen vaikutukset luontoarvojen ohella myös kulttuuriperintöarvoihin. Tämän edellytyksenä on riittävä ja oikea-aikainen yhteistyö kulttuuriperintöalan asiantuntijoiden ja museoviranomaisten kanssa sekä hankerahan varaaminen myös kulttuuriympäristöselvityksiin. Myös sosiaaliset vaikutukset tulisi huomioida.”</p> <p>Muistutuksessa esitetyn lähteen mukaan: ”Arvioitaessa hankkeen vaikutuksia kulttuuriympäristöön tarvitaan tietoa alueen tunnetuista eri-ikäisistä kohteista, alueen ihmistoiminnan historiasta, vesistön historiasta, alueen potentiaalisuudesta uusien löytöjen suhteen sekä alueen maa- ja vesialueisiin kohdistuneista suuremmista viime vuosikymmeninä tehdyistä muutoksista (esimerkiksi ruopaukset ja ojitukset). Tarkastelun tulee olla kokonaisvaltaista huomioiden eri aikakausien erilaiset ilmiöt. Jos tietoa kulttuuriympäristöstä ei ole riittävästi olemassa, hanke voi joutua teettämään omalla rahoituksellaan kulttuurihistoriallisen taustaselvityksen, jossa tarkastellaan yllä mainittuja asioita muun muassa historiallisista kartoista sekä arkisto- ja kirjallisuuslähteistä. Usein selvitykseen liittyy myös maastoinventointi, jonka avulla saadaan konkreettista tietoa alueella sijaitsevista kulttuuriperintökohteista. Selvityksen tulosten pohjalta voidaan helpommin sovittaa yhteen hankkeen tavoitteet ja kulttuuriperinnön vaalimisen tarpeet. Selvitykset ja inventoinnit tulee teettää hyvissä ajoin kulttuuriperinnön ammattilaisilla ennen hankkeen toteuttamista.”</p> <p>Kallion ranta-asemakaavan laadinnassa on vastaanotettu lausunnot, mutta niiden huomioiminen on puutteellista.</p> <p>Rakennusoikeus ja mitoitus</p> <p>Rantakaavan luonnoksessa käytetty mitoitus saarien rantarakennusoikeuden mitoituksiin on Suomessa muodostunut yleinen käytäntö, jossa alle 2ha kokoisia saaria ei lasketa mukaan mitoitukseen. Käytäntö on syntynyt seutu-kaavojen ja ELY-keskuksen ohjeistuksesta. Satakunnassa on yleisenä käytäntönä ollut, ettei alle 2ha kokoisia saaria lasketa mukaan emätilaselvityksen mitoituslaskelmaan. Kyseessä on vastaavantyyppinen yleinen käytäntö kuin muunnetun rantaviivan laskemisessa yleisesti käytetty menetelmä, jossa kapeat niemet, lahdet ja vastaranta vaikuttavat mitoitukseen. Oikeuskäytännössä rantamitoituksen vakiintuneita käytäntöjä tulkitaan Maankäyttö- ja rakennuslakia vastaavina ohjeistuksina, joita tulee noudattaa. Vakiintuneita käytäntöjä tulee noudattaa tai muutoin kiinteistöjen omistajien tasapuolinen kohtelu ei toteudu.</p>	<p>aluerajaukset sekä täydennetään kohdeluetteloa modernin rakennusperinnön osalta. Inventointiraportin mukaan Porin alueella on aikaisemman inventoinnin perusteella todettu 157 maakunnallisesti merkittävää aluetta ja kohdetta, mutta nyt arvoalueita on uuden inventoinnin myötä nimetty vain 88. Maakunnallisesti merkittävä Nokkamaan kulttuurimaisema on poistettujen kohteiden joukossa. Syyksi poistoon on kuntakohtaisessa Porin koskevassa inventointiaineistossa esitetty ”paikallisesti merkittävä” (Satakunnan maakunnallisesti merkittävät rakennetut kulttuuriympäristöt 2023 – PAKKI-inventointitietokannan aineistot kunnittain – Pori), jolloin kohde ei johtopäätelmän mukaan enää täytä inventoinnin perusteella maakunnallisesti merkittävän kohteen kriteerejä. Näin ollen kaavassa ma-merkinnän kaavamääräys muutetaan muotoon ”Maisemallisesti arvokas alue. Paikallisesti merkittävä kulttuuriympäristö, Nokkamaan kulttuurimaisema.” Kaavassa korttelin 2 lomarakennuspaikkojen 1 ja 2 sijoittelua ja rakennusalarajauksia tarkistetaan ja samalla maisemallisesti arvokasta peltoalue (MA)/maisema-alueajasta laajennetaan hieman länteen. Pääosa kaava-alueen itäisestä palstasta osoitetaan ranta-asemakaavan myötä maisemallisesti arvokkaaksi peltoalueeksi (MA), joka huomioi kulttuuriympäristöarvot nykytilannetta paremmin. Avoimen peltoalueen säilyminen tulevaisuudessa on epävarmaa eikä nykytilassa sääntö esimerkiksi estä alueen metsittämistä. Käsillä olevassa ranta-asemakaavassa on annettu määräyksiä liittyen rakentamisen sopeuttamisesta ympäristöön ja maisemaan.</p> <p>Kaavatyössä on huomioitu kaavaluonnos- ja kaavaehdotusvaiheessa saatu palaute.</p> <p>Ranta-asemakaavan loma-asutuksen mitoitusperusteita sekä emätilaselvitystä on käsitelty jo kaavan laatijan vastineessa luonnosvaiheen lausunnoista, joka on kaavaselvityksen liitteenä 7 sekä aiemmin käsillä olevassa vastineessa (kts. vastine Varsinais-Suomen ELY-keskuksen sekä Satakuntaliiton lausuntoon). Mitoitus on suunnittelualueelta laaditun emätilaselvityksen sekä kaava-alueen lähiympäristöön 2021 hyväksytyn Nokkamaan ranta-asemakaavassa sovelletun mitoituksen mukainen. Varsinais-Suomen ELY-keskuksen alueella omarantainen rakennuspaikka mitoitetaan 1 lay ja ei-omarantainen 0,5 lay. Tässä tapauksessa kaava-alueelle osoitettujen rakennuspaikkojen mitoitus on 3,5 lay eikä mitoitus ota kantaa rakennuksen käyttötarkoitukseen. Satakunnan alueelta ei ole esimerkkejä, joissa mitoitus olisi</p>

Lausunto / muistutus	Kaavan laatijan vastine
<p>Kallion emätilaselvityksen mitoituskaskelmassa on kooltaan 1,5ha suuruinen Vähäsalon saari laskettu mukaan emätilan mitoitukseen. Edellä mainittuihin seikkoihin perustuen Vähäsalon saarta ei voida laskea mukaan emätilaselvityksen mitoitukseen. Mantereen osalta on mitoituksessa käytetty 8 rakennuspaikkaa kilometrillä, joka on korkein mahdollinen Satakunnan alueella. Tämä mitoitus on selkeästi liian suuri kaava-alueen itäisellä peltolohkolla, joka on osoitettu maakunnallisesti merkittäväksi kulttuuriympäristöksi. Uudisrakentamisella olisi merkittävä vaikutus maakunnallisesti merkittävään kulttuuriympäristöön. Tältä osin mitoituksessa käytettyä rantarakennuspaikkojen määrää tulee merkittävästi laskea. Kaava-alueella on yksi rantaan sijoittuva rakentunut rakennuspaikka, joka on osoitettu kiinteistörekisterissä vakituiseen asumisen statuksella. Satakunnassa on yleisesti käytetty rantarakentamisessa mitoitusta, jossa vakituinen asuinrakennus vastaa kahta vapaa-ajan rakennuspaikkaa. Kun otetaan huomioon se, että Vähäsalon saarta ei voida ottaa mukaan mitoitukseen ja että itäisen peltoalueen osalta tulee käyttää selkeästi alhaisempaa mitoitusta (4 lay/km) syntyy laskennallista rakennusoikeutta 2,36 rakennuspaikkaa. Kun vakituiseen asumisen olemassa oleva rakennuspaikka vie yleisesti käytössä olevan mitoituskäytännön mukaan kaksi mitoitusrakennuspaikkaa, ei kaava-alueelle ole mahdollista osoittaa uusia rakennuspaikkoja. Jos kaavassa kuitenkin osoitetaan uusia rakennuspaikkoja, tulisi ne osoittaa läntiselle lohkolle, jolloin niiden vaikutus kulttuuriympäristöön on vähäisempi.</p> <p>Karhijärven ranta-alue kohteen lähiympäristössä on jo tiheään rakennettua aluetta. Ranta-asemakaavassa on kyse herkän rantaluonnon rakentamisesta ja käyttörajoituksesta, joten rantarakentamisessa jo olemassa oleva rakennuskantakin tulee ottaa huomioon. Kaavanlaatija vetoaa kommentteissaan toisen hyväksytyyn ranta-asemakaavan mitoitukseen, mutta se on täysin väärä lähtökohta. Jokainen ranta-asemakaava tulee tarkastella alueellisenä kokonaisuutena, mutta juuri ko. kohteen erityispiirteet huomioiden. Mikäli näin mittava rakennusoikeus tullaan hyväksymään, sillä perusteella, että "naapurikin sai" herää epäilyksiä siitä, että onko vain se ratkaiseva tekijä. Jos näin toimitaan, vie heikko osallistaminen ja luonto- ja kulttuuriarvot sivuuttava päätöksenteko täysin pohjan ranta-asemakaavojen laadinnan alkuperäisistä periaatteista ja ehdoista.</p> <p>Muut vaikutukset</p> <p>Ranta-asemakaavasunnitelmassa todetaan, että hankkeella ei ole taloudellisia vaikutuksia. Todellisuudessa kuitenkin tällaisen hankkeen läpimeno tulee tuhoamaan arvokasta luontoympäristöä ja kulttuurimaisemaa merkittäväällä tavalla. Rakennuspaikan herkkyyks, peltoalueen pehmeys (muutostarpeet, jotta savimaalle voisi edes rakentaa) sekä tarvittavan kunnallistekniikan ja suunniteltujen kulkuyhteyksien rakentaminen aiheuttaisi niin rakennusvaiheessa kuin valmistuttuaan merkittävää häiriötä, runsaasta liikennettä ja melua alueelle.</p>	<p>ollut esimerkiksi jotakin muuta (laskettu muulla tavalla tai mitoituseriaatteella). Kaava-alue ei muodosta myöskään sellaista merkittävää muista Karhijärven ranta-alueista eroavaa poikkeusta, että kaava-alueella mitoituksena tulisi käyttää jotakin muuta, kuin maakuntakaavassa sekä kaava-alueen lähiympäristössä osoitettua 8 lay/km. Kaavassa osoitettu emätilaselvityksen mukainen rakennusoikeus on voimassa olevan maakuntakaavan tavoitteiden mukainen. Kaava-alueelle jää riittävästi vapaata rakentamattomaa rantaa yleiseen ja jokamiehen virkistymiseen. Korttelin 2 rakennuspaikkoja 1 ja 2 siirretään hieman länteen siten, että kaava-alueen itäosan avoimelle maisemallisesti arvokkaalle peltoalueelle jää lähes 200 metriä vapaata rantaa. Lisäksi Vähäsalon saareen ei kaavassa osoiteta laisinkaan rakentamista ja alueelle jää 300 metriä rakentamisesta vapaata rantaa.</p> <p>Alueelta laaditun emätilaselvityksen perusteella kiinteistöllä 413-408-6-49 Kallio on ennen kaavoitusta käyttämättömää rakennusoikeutta noin 3,80 lay. Emätilaselvitys huomio muun emätilan alueella käytetyn rakennusoikeuden jäljellä olevaa rakennusoikeutta laskettaessa. Emätilaselvitys on vakiintunut tapa ratkaistaessa rakennusoikeutta ranta-alueille ja jokaisella kiinteistönomistajalla on oikeus kiinteistön alueella sijaitsevan lomarakennusoikeuden hyödyntämiseen omistamallaan maa-alueella. Muu alueella olemassa oleva rakentaminen naapurikiinteistöillä pyritään huomioimaan mahdollisuuksien mukaan korttelialueiden ja rakennusalojen sijoittamisessa.</p> <p>Maanomistaja vastaa ranta-asemakaavan toteuttamisesta omistamallaan maa-alueilla. Kaava-alueen rakentaminen ja rakennustekniset seikat ratkaistaan rakennuslupavaiheessa. Kaavassa on lisäksi annettu määräyksiä rakentamisen sopeuttamisesta ympäristöön ja maisemaan. Rakentaminen aiheuttaa aina jonkin verran häiriötä ympäristössä, mutta häiriö on yleensä väliaikaista. Kaavan toteutumisen ei arvioida aiheuttavan sen enempää meluhaittaa, kuin muukaan rakentaminen alueella.</p>

Lausunto / muistutus	Kaavan laatijan vastine
<p>Lisäksi alavalle paikalle järvenrantaan suunniteltujen savujen savuhaitat tulevat kohdistumaan korkeammalla olevien kiinteistöjen pihapiireihin.</p> <p>Naapurikiinteistön omistajina häiriötä tulisi myös aivan tonttien rajoihin asti ulottuvista rakennusoikeudella merkitystä alueista. Kiinteistöjen väliin ei ole suunniteltu minikäänlaisia suoja- ja viheralueita. Näin ollen naapurien pihamaat olisivat kuin yhtä ja samaa aluetta. Maanomistaja on konsultin avulla käynnistänyt laajan, ylimitoitettua rakennusoikeutta sisältävän suunnitelman, jossa kohdealueen luonto- ja kulttuuriperintöarvoja ei ole huomioitu. Asia on herättänyt keskustelua ja siitä on kirjoitettu myös Uutisuutis-lehdessä 29.4.2021.</p> <p>Yhteenveto</p> <p>Ranta-asemakaavan laadintaprosessiin liittyy hankkeen käynnistäneen maanomistajan edustaman kaavanlaatijan toimesta vahvaa luontoarvojen, kulttuuriympäristön, annettujen lausuntojen ja mielipiteiden sivuuttamista. Tehdyt muutokset luonnosvaiheen ja ehdotusvaiheen suunnitelman välillä ovat näennäisiä. Toivomme, että asiaa käsittelevät ja päätöksentekoon osallistuvat henkilöt perehtyvät kokonaisuuteen huolella mm. katsomalla tässä tiedostossa linkkinä olevan videon alueesta. Lisäksi on syytä verrata kaavanlaatijan tilaaman luontoselvityksen ja toisen kaavanlaatijasta riippumattoman toimijan tekemän kartoituksen sisältöjä, joita tässäkin kannanotossa on kuvattu. Maisema-arvolausunto (maisema- asiantuntija, FT, Ilona Hankonen) on myös liitteenä.</p> <p>Vastustamme merkittävien luontoarvojen ja kulttuurimaiseman tuhoamista sekä rakentamista suunnitellulle Kallion ranta-asemakaava-alueelle. Olemme keskustelleet yhteisistä näkemyksistämme yhdessä muiden rajanaapurien kanssa. Jaamme yhteisen näkemyksen ja huolen. Vastustamme tämän kaavaehdotuksen toteutumista.</p> <p>Muistutuksen liitteenä 1 <i>Lavian Kallion ranta-asemakaava-alueen kasvillisuus selvitys ja maisema-arvolausunto 2021</i> (T:mi Esa Hankonen raportteja 10/2021) sekä liitteenä 2 <i>Lausunto maisema-arvoista 15.6.2022</i> (FT maisema-asiantuntija Ilona Hankonen).</p> <p>LIITE 1</p> <p>Luontoarvot</p> <p>Selvitysalueen kasvillisuus on pääosin rehevähköä etelä-boreaalisen kasvillisuusvyöhykkeen lajistoa, missä yhdistyvät niin metsä-, ranta- kuin kulttuurielinympäristöjenkin lajit. Erityisen huomionarvoista on metsälehmuksen (<i>Tilia cordata</i>) luontaisesti runsas esiintyminen alueella alkuperäisenä. Kaikkineen alueen kasvillisuus on hyvin monimuotoista ja edustavaa. Uhanalaisia tai rauhoitettuja lajeja selvityksessä ei löytynyt. Selvityksessä rajautui 9 erillistä uhanalaisluokiteltua kasvillisuuskuviota/luontotyyppiä, joista 1 on luonnonsuojelulain tarkoittama rauhoitettu luontotyyppi; jalopuumetsä. Luontotyyppiltään kuvio edustaa kuivaa runsasravinteista lehto (MeLaT). Muita selvityksessä rajattuja luontotyyppiä ovat rantaluhdat (2), lehdot (2), boreaaliset kangasmetsät (2) sekä perinnebiotoopit</p>	<p>Rantasaunan käytöstä aiheutuva savu on tuskin sellaisella tasolla häiritsevää, että aiheuttaisi naapurikiinteistölle merkittävää haittaa.</p> <p>Korttelialueille rakennusalan raja on osoitettu maankäyttö- ja rakennusasetuksen § 57 mukaisesti 5 metriä kiinteistönrajasta. Ranta-asemakaava-alueella tulee voimaan MRL 128 §:n mukainen toimenpiderajoitus. Ranta-asemakaavassa ei ole tarpeen osoittaa erillisiä suoja- tai viheralueita kiinteistörajan ja rakennusalarajan väliselle alueelle.</p> <p>Merkitään tiedoksi.</p>

Lausunto / muistutus	Kaavan laatijan vastine
<p>(2). Metsälain 10 §:n tarkoittamia arvokkaita elinympäristöjä ovat selvityksen lehdot ja luhdat (5).</p> <ul style="list-style-type: none"> • Kuvio 1: Tervaleppäluhta (TeLu). Kallion ranta-alueen itäosassa sijaitseva tervaleppäluhta (TeLu). Huomioitavaa/suositus: Elinympäristöjen uhanalaisuuden arvioinnissa tervaleppäluhdat on luokiteltu erittäin uhanalaisiksi (EN) luontotyypeiksi. Kuvio sisältyy metsälain 10 § erityisen tärkeään elinympäristöön <i>luhdat</i>. Kuvio tulisi jättää koskemattomaksi ja luonnontilaan. • Kuvio 2: Lehtomainen kangas (OMT). Selvitysalueen pohjoisreunalla sijaitseva luonnontilaisen kaltainen pienialainen, asutuksen väliin jäävä lehtomainen kangas (OMT). Huomioitavaa/suositus: Elinympäristöjen uhanalaisuuden arvioinnissa lehtomaiset kankaat on luokiteltu vaarantuneiksi (VU) luontotyypeiksi. Metsäkuvio tulisi jättää koskemattomaksi ja luonnontilaan. • Kuvio 3: Kuiva runsasravinteinen jalopuu-lehto (MeLaT). Selvitysalueen keskiosassa sijaitseva luonnontilaisen kaltainen pienialainen, asutuksen väliin jäävä, kuiva, runsasravinteinen jalopuu-lehto (Me-LaT). Huomioitavaa/suositus: Elinympäristöjen uhanalaisuuden arvioinnissa lehmuslehdot on luokiteltu vaarantuneiksi (VU) luontotyypeiksi. Kuvio tulee rajata luonnonsuojelulain <i>jalopuumetsänä</i> ja huomioida sen mukaisena. Osana kuviota tulisi rauhoittaa myös rannan (<i>Kuvio 6</i>) järeät metsälehmukset. • Kuvio 4: Karu kallioketo. Lehmusmetsän keskelle kallion lakiosaan sijoittuva pienialainen karun kalliokedon perinnebiotooppikuvio, joka edustaa äärimmäisen uhanalaista (CR) luontotyyppiä. Huomioitavaa/suositus: Elinympäristöjen uhanalaisuuden arvioinnissa karut kalliokedot on luokiteltu äärimmäisen uhanalaisiksi (CR) luontotyypeiksi. Kuviolle tulisi laatia ennallistamis- ja hoitosuunnitelma ja palauttaa elinympäristö alkuperäiseen tilaansa suunnitelmaa noudattaen. 	<p>Kyseinen alue on kaavakartalla osoitettu metsälain mukaiseksi erityisen tärkeäksi elinympäristöksi, luhdaksi (luo-2). Kaavamääräyksen mukaan alue tulee säilyttää luonnontilaisena eikä alueelle ole kaavassa osoitettu rakentamista. Ei muutoksia kaavakarttaan.</p> <p>Merkitään tiedoksi. Alueelta laaditun ja selostuksen liitteenä 5 olevan luontoselvityksen mukaan luontotyyppikuvion 8 eteläosa on keskiravinteista tuoretta lehtoa ja vaihtuu pohjoista kohti lehtomaiseksi kankaaksi. Kuvion puusto on melko varttunutta hoidettua sekametsää. Kyseessä on hoidettu talousmetsä Eteläosan tuoretta lehtoa ei selvityksessä luokitella metsälain erityisen tärkeäksi elinympäristöksi, sillä se on hoidettua talousmetsää. Kapea lehtokaistale ei ole myöskään lajistollisesti kovin edustava. Ei muutoksia kaavakarttaan.</p> <p>Alueelta laaditun ja selostuksen liitteenä 5 olevan luontoselvityksen mukaan Kallion haka (3.2) on arvokas ja suojelunarvoinen niin entisenä, yhä ennallistamiskelpoisena perinnebiotooppina kuin jalopuustoa kasvavana edustavana lehtona. Sekapuuhakamaa on äärimmäisen uhanalainen luontotyyppi ja myös lehdot ovat uhanalaisia. Kallion haka ei tällä hetkellä aivan täytä luonnonsuojelulain jalopuumetsän määritelmää, sillä runkomaisia metsälehmäksi on vähemmän kuin 20. Jos kuviolla kasvavien metsälehmusten taimien ja vesojen annetaan varttua, täyttyy luonnonsuojelulain jalopuumetsän määritelmä kuitenkin jo melko pian. Kyseessä voidaan siten tulkita olevan myös palautuva jalopuumetsikkö. Kallion haka tulee säilyttää rakentamattomana. Kyseinen alue osoitetaan muistutuksen mukaisesti kaavakartalla Isl:n mukaisena jalopuumetsänä merkinnällä s-2. Kaavamääräyksen mukaan alue tulee joko säilyttää luonnontilaisena tai hoitaa perinnebiotooppina (metsälehmusta kasvavana hakamaana) suosien metsälehmusta ja muuta lehtokasvillisuutta.</p> <p>Kuten edellä mainitaan, kyseessä on laaditun luontoselvityksen mukaan sekä ennallistamiskelpoinen perinnebiotooppi että jalopuustoa kasvava lehto. Kaavaehdotusvaiheen jälkeen pidetyssä viranomaisneuvottelussa, josta on muistio kaavaselostuksen liitteenä 8, luontoselvityksen laatija on tarkentanut, että alueella sijaitsevalla mäellä näkyy perinnebiotoopin käyttö ja kyseessä on tyyppinen hakamaa, joka on alueen merkittävin luontoarvo. Kallioiden reunoilla on lehtokasvillisuutta ja rinteen alapuolella on märkää lehtoa. Alue osoitetaan kaavakartalla kokonaisuudessaan luonnonsuojelulain suojelemana jalopuumetsikkönä kaavamerkinnällä s-2. Kaavamääräyksen mukaan alue tulee joko säilyttää luonnontilaisena tai hoitaa perinnebiotooppina (metsälehmusta kasvavana hakamaana) suosien metsälehmusta ja muuta lehtokasvillisuutta.</p>

Lausunto / muistutus	Kaavan laatijan vastine
<ul style="list-style-type: none"> • Kuvio 5: Karu pienruohoketo ja heinäniitty. Kallion alapuolelle ja muinaispellon ylärinteeseen sijoittuva karun pienruohokedon perinnebiotooppikuvio, joka edustaa äärimmäisen uhanalaista (CR) luontotyyppiä. Huomioitavaa/suositus: Elinympäristöjen uhanalaisuuden arvioinnissa karut pienruohokedot ja heinäkedot on luokiteltu äärimmäisen uhanalaisiksi (CR) luontotyypeiksi. Kuviolle tulisi laatia ennallistamis- ja hoitosuunnitelma ja palauttaa elinympäristö alkuperäiseen tilaansa suunnitelmaa noudattaen. • Kuvio 6: Tuore runsasravinteinen lehto (HeOT). Kallion ranta-alueen länsiosassa sijaitseva, ei aivan puhdaspiirteinen, kehitysvaiheessa oleva, lähinnä runsasravinteinen tuore lehto (HeOT). Huomioitavaa/suositus: Elinympäristöjen uhanalaisuuden arvioinnissa tuoreet runsasravinteiset lehdot on luokiteltu erittäin uhanalaisiksi (EN) luontotyypeiksi. Kuvio tulisi jättää koskemattomaksi ja luonnontilaan. Rannan järeät lehmukset tulisi ottaa mukaan kuvion 3 lehmuslehdon suojelurajaukseen tai suojella erikseen. • Kuvio 7: Tuore kangasmetsä (MT, PIT). Vähäsalon saaren pohjoiskärjessä sijaitseva tuore kangasmetsäkuvio, jossa sekä mustikkatyyppin (MT) että seinäsammal tyyppin (PIT) piirteitä. Huomioitavaa/suositus: Elinympäristöjen uhanalaisuuden arvioinnissa tuoreet kangasmetsät on luokiteltu vaarantuneiksi (VU) luontotyypeiksi. Kuvio tulisi jättää koskemattomaksi ja luonnontilaan. • Kuvio 8: Tuore keskirasvanteinen käenkaali-oravanmarjatyyppin lehto (OMaT). Vähäsalon saaren keskivaiheilla sijaitseva tuore keskirasvanteinen (OMaT) loivana laskeva rinnelehto. Huomioitavaa/suositus: Elinympäristöjen uhanalaisuuden arvioinnissa tuoreet keskirasvanteiset lehdot on luokiteltu vaarantuneiksi (VU) luontotyypeiksi. Kuvio tulisi jättää koskemattomaksi ja luonnontilaan. Kuvio on metsälain 10 § monimuotoisuudelle arvokas elinympäristö. • Kuvio 9: Tervaleppäluhta (TeLu). Vähäsalon saaren kaakkoiskärjellä sijaitseva tervaleppäluhta (TeLu). Huomioitavaa/suositus: Elinympäristöjen uhanalaisuuden arvioinnissa tervaleppäluhdat on luokiteltu erittäin uhanalaisiksi (EN) luontotyypeiksi. Kuvio sisältyy metsälain 10 § erityisen tärkeään elinympäristöön <i>luhdat</i>. Kuvio tulisi jättää koskemattomaksi ja luonnontilaan. 	<p>Alueelta laaditun ja selostuksen liitteenä 5 olevan luontoselvityksen mukaan luontotyyppi 6 on nurmiviljelyssä oleva pelto, jonka pohjoisreunalla kasvaa silmälläpidettävää ketoneilikkaa. Alue ei ole luontoselvityksen laatijan mukaan tyyppillistä ketoa. Ei muutoksia kaavakarttaan.</p> <p>Luontokohde on huomioitu kaavassa alueelta laaditun luontoselvityksen mukaisena arvokkaana luontotyyppi-kohteena. Luontotyyppi on kaavakartalla osoitettu metsälain mukaiseksi erityisen tärkeäksi elinympäristöksi, rehevä lehtolaikku (luo-1). Kaavamääräystä täydennetään muotoon "Luonnon monimuotoisuuden kannalta erityisen tärkeä alue, jolla sijaitsee metsälain mukainen erityisen tärkeä elinympäristö, rehevä lehtolaikku. Aluetta ei saa muuttaa niin, että luontotyyppin ominaispiirteiden säilyminen alueella vaarantuu."</p> <p>Alueelta laaditun luontoselvityksen (kuvio 11) mukaan kyseinen kuvio on melko vanhaa ja osittain tiheää metsää kasvava kuvio, joka on selvästi aikoinaan ollut laidunnettu. Monimuotoista puustoa ei ole käsitelty ainaakaan muutama vuosi kymmenen ja siinä on havaittavissa selvää eri-ikäisrakenteisuutta. Vanhojen kilpikaarnaisten mäntyjen ja isojen rauduskoivujen sekä kuusten seassa kasvaa paikoitellen runsaasti nuorempaa puustoa. Metsätyyppi vaihtelee lehtomaisesta kankaasta jopa länsirinteen kuivahkoon kankaaseen. Pääosa kuviosta on tuoretta kangasta. Kyseessä ei ole metsälain tai luonnonsuojelulain mukainen kohde eikä selvityksessä ole annettu sen koommin maankäyttösuosituksia luontotyyppikuvioon liittyen. Ei muutoksia kaavakarttaan.</p> <p>Alueelta laaditussa luontoselvityksessä kuvio on osoitettu arvokkaaksi luontotyyppi-kohteeksi Vähäsalon lehto (3.5). Kohde on huomioitu kaavakartalla kaavamerkinnällä luo-1. Kaavamääräystä täydennetään muotoon "Luonnon monimuotoisuuden kannalta erityisen tärkeä alue, jolla sijaitsee metsälain mukainen erityisen tärkeä elinympäristö, rehevä lehtolaikku. Aluetta ei saa muuttaa niin, että luontotyyppin ominaispiirteiden säilyminen alueella vaarantuu."</p> <p>Alueelta laaditussa luontoselvityksessä kuvio on osoitettu arvokkaaksi luontotyyppi-kohteeksi Vähäsalon tervaleppäkorpi (3.6). Kaavassa kohde on osoitettu kaavamerkinnällä s-1 ja kaavamääräyksellä "Suojeltava alueen osa, jolla sijaitsee luonnonsuojelulain (9/2023) 64 §:n perusteella suojeltavaksi tarkoitettu luontotyyppi, tervaleppäkorpi. Alue tulee säilyttää luonnontilaisena." Ei muutoksia kaavakarttaan.</p>

LIITE 2**Maisema-arvot**

Alue on maisemallisesti yhtenäinen, tasapainoinen kokonaisuus. Rakennukset sijoittuvat kiinteistöllä 413-408-6-114 sijaitsevaa 1970-luvulla rakennettua rantamökkiiä lukuun ottamatta Karhijärven muinaisen rantaviivan yläpuolella. Muinaisranta on selvästi nähtävissä maisemassa ja asuinrakennusten sijoittelu noudattaa perinteistä rakennustapaa. Maisemallisesti erityisen arvokkaita kohteita alueella ovat muinaisjäänneksenä (kivikautinen asuinpaikka) ympäristöineen rajattu kallio, jossa valtapuuna on järeitä lehmuksia ja sen eteläpuolella, pellon pohjoisreunassa oleva kaunis, ketoneilikkavaltainen keto. Järeää tervaleppää kasvavat rantaluhdat ovat niin ikään maisemallisesti edustavia. Kaavoitettavan alueen läntisen osan rantalehdon puustoon kuuluu tervaleppä ohella osin erittäin järeitä lehmuksia. Alussa mainittujen kiinteistöjen muodostamaa aluetta tulisi mielestäni tarkastella maisemallisena kokonaisuutena, josta kaavoitettava alue on osa. Keskeisiä maisema-arvoa lisääviä piirteitä ovat edellä mainittujen erityisen arvokkaiden kohteiden ohella rakennusten ja peltöjen sijoittuminen muinaisrannan maankorkeuden mukaisesti, pitkäaikaisen perinteisen maankäytön synnyttämät maisemapiirteet, peltomaisen avoimuus ja metsäalueen luonnollinen visuaalinen ilme. Euroopan maisemayleissopimuksen maisemaa ja sen laatua koskevien määritelmien ja maisemademokratiaa koskevien tavoitteiden pohjalta erityistä painoarvoa tulisi edellä mainittujen arvojen ohella antaa sille, miten kaavoituksen kohteena olevaa aluetta ja erityisesti rantaa käyttävät lähialueiden asukkaat sen esteettiset ja virkistyskäyttöarvot nyt kokevat. Rakentaminen kaavoitettavan alueen pelloille edellyttäisi huomattavia maansiirto- ja maanrakennustöitä, mikä jo itsessään rikkoisi maiseman eheyttä, luonnollisena säilyneitä korkeussuhteita ja näiden kehityshistorian näkymistä maisemassa. Lisäksi suunniteltu rakentaminen vähentäisi kulttuurimaiseman avoimuutta ja rikkoisi maiseman pitkäaikaisen maankäytön perinteeseen pohjautuvan maisemarakenteen. Rakentamista sijoittuisi kauniin, ketoneilikkavaltaisen ketoalueen päälle. Keto kytkeytyy maisemallisesti kiinteästi viereiseen muinaisjäännealueeseen. Yhdyn Satakunnan museon ja Varsinais-Suomen ELY-keskuksen lausunnoissaan esittämiin arvioihin, joiden mukaan kaavassa ei ole riittävällä tavalla huomioitu alueen maisema-arvoja ja kytkeytyneisyyttä laajempaan, maakunnallisesti merkittävään maisema-alueeseen. Kaavoitettavan alueen kulttuurimaisema-arvot tulisi inventoida ja kaavoituksessa tulisi luopua rakentamisesta, joka heikentää alueen maisema-arvoja. Maakunnallisesti arvokkaan maisema-alueen rajoja tulisi tarkastaa ja tarvittaessa tarkentaa siten, että rajauksessa huomioidaan muinaismuistolain suojaama kohde ympäröivien peltoalueineen. Kaava-alueella sijaitseva muinaismuistokohde tulisi nähdä laajemman kulttuurimaisemakokonaisuuden osana, ei tästä irrallisena objektina, jonka suojelemiseksi riittää sen jättäminen rakennettavien kohteiden ulkopuolelle. Merkittävän kulttuurimaiseman rajausta ei ole nykyisellään riittävän tarkka ja perusteltu, vaan vaatisi täsmenmistä.

Maakunnallisesti merkittävät kulttuuriympäristöt on rajauksineen osoitettu lainvoimaisissa maakuntakaavoissa kaavamerkinnoin ja -määräyksin, jotka sellaisenaan ohjaavat myös alueen asemakaavoitusta. Satakunnan museo toteaa lausunnossaan kaavaluonnoksesta, että kaava-alue ei pääosiltaan kuulu mihinkään valtakunnallisesti tai maakunnallisesti merkittävään kulttuuriympäristöön tai maisema-alueeseen, mutta kaistale alueen itäosan avoimesta pellostä kuuluu maakunnallisesti merkittävään Nokkamaan kulttuuriympäristöön, jonka kohdekuvauksessa mainitaan muutamat maatilojen rakennusryhmät sekä Karhijärven länsirannan viljelymaisema. Satakuntaliitto käynnisti 2022 maakunnallisesti merkittävien rakennettujen kulttuuriympäristöjen päivitysinventoinnin osana maakuntakaavan 2050 suunnitelua. Inventoinnissa on tarkistettu Satakunnan maakunnallisesti merkittävien kulttuuriympäristöjen tiedot ja aluerajaukset sekä täydennetään kohdeluetteloa modernin rakennusperinnön osalta. Kaavassa maakuntakaavan mukainen maakunnallisesti merkittävä kulttuuriympäristö (Nokkamaan kulttuurimaisema) osoitetaan paikallisesti merkittävänä kulttuuriympäristönä Satakunnan rakennettujen kulttuuriympäristön päivitysinventoinnin mukaisesti.

Kyseisen kulttuurimaiseman raja on maakuntakaavoissa piirretty keskelle peltoa, missä kulttuurimaisema ei museon mukaan todellisuudessa katkea. Syynä lienee, että Konsilon ja Kallion tilakokonaisuus moderneine päärakennuksineen haluttiin jättää Nokkamaan kulttuurimaiseman ulkopuolelle. Museon lausunnon mukaan ranta-asemakaava-alueella oleva Kallion tilan nykyinen, ilmeisesti 1800- ja 1900-lukujen taitteessa rakennettu päärakennus on peruskorjattu ja muutettu ensin 1950-luvulla ja uudelleen 1970-luvun lopulla. Rakennuksen alkuperäiset piirteet ovat komeaa graniittiperustusta lukuun ottamatta hävinneet. Museo toteaa, että alueella olevien, Kallion talouskeskukseen kuuluvien rakennusten kulttuurihistoriallinen arvo on etenkin 1970-luvulla tapahtuneiden muutosten myötä heikentynyt, mutta kuitenkin katsoo, että suunnittelualue on kokonaisuudessaan vähintäänkin paikallisesti merkittävää kulttuuriympäristöä, jonka ominaispiirteitä ovat pitkään jatkuneen asutuksen jäljet kauniissa järvenrantamaisemassa sekä laajaan viljelymaisemaan liittyvät, metsäisen kallion rinteisiin rajautuvat peltopalstat. Kaava-alueen kulttuuriperintöarvoista on neuvoteltu asianomaisten viranomaistahojen kanssa kaavaehdotusvaiheen jälkeen 4.11.2022 ja neuvottelun muistio on kaavaselostuksen liitteenä 8.

Kaava-alueella aktiivinen peltoviljely on loppunut ja maanviljely elinkeinomuotona päätynyt. Peltöjen viljelyyn ei ole maanomistajan mukaan myöskään mahdollista saada esimerkiksi EU-tukia. Kaava-alueella, kuten muuallakin maanviljelyperinteen alueella, avoimet peltoalueet kuvastavat elinkeinoa, jolla on oma elinkaarensa ajassa ja paikassa. Viljelykulttuurin maisemaan erottamattomasti kuuluvat avoimet peltoalueet eivät

Lausunto / muistutus	Kaavan laatijan vastine
<p>Kaava sulkisi toteutuessaan alueen nyt vapaasta rantaviivasta merkittävän osan julkisen käytön ulkopuolelle. Karhijärven virkistyskäyttöön soveltuvat rannat ovat jo suureksi osaksi rakennettuja. Satakuntaliitto toteaa lausunossaan vapaan ranta-alueen jäävän kaavassa vähäiseksi. Kaavan laatija esittää vastineessaan, että <i>kaavasuunnittelussa on huomioitu alueen virkistysarvot ja kaava-alueelle jää riittävästi vapaata rantaa ja virkistymiseen soveltuvaa maa- ja metsätalousaluetta myös kaavamuutoksen jälkeen.</i> Kaavan laatija ei perustele näkemystään vapaaksi jäävän rannan riittävydestä. Lähialueiden asukkaille ei ole järjestetty esimerkiksi keskustelutilaisuutta, jonka kautta olisi mahdollista saada käsitys heidän tarpeistaan vapaan rannan ja maiseman suhteen. Asuinympäristöä, sen maisemaa ja käyttömahdollisuuksia merkittävästi</p>	<p>säily olemassa sellaisenaan, vaan vaativat aktiivisia toimenpiteitä niiden avoimina pitämiseksi senkin jälkeen, kun aktiivinen maanviljely on alueella loppunut. Maanomistajalle kiinteistöllä ja alueen maaperällä on olemassa taloudellinen arvo ja alueelta laaditun emätilaselvityksen mukainen käyttämätön rakennusoikeus. Laki ei velvoita kiinteistön maanomistajaa pitämään peltoalueita avoimina ja viljeltyinä, vaikka alue kuuluisikin osaksi merkittävää kulttuuriympäristöä tai arvokasta kulttuurimaisemaa. Avoimen peltoalueen osoittaminen kaavassa MA-merkinnällä huomioi alueen kulttuuriympäristöarvot nykytilannetta paremmin, sillä avoimen peltoalueen säilyminen tulevaisuudessa on epävarmaa eikä nykylainsäädäntö esimerkiksi estä alueen metsittämistä. Avoimiin viljelyspeltoihin ei myöskään kohdistu erityisiä suojelumerkintöjä, jotka tulisi alueen kaavoituksessa erityisesti huomioida. Käsillä olevassa ranta-asemaksavassa on annettu määräyksiä liittyen rakentamisen sopeuttamisesta ympäristöön ja maisemaan. Määräysten mukaan mm. uudisrakentaminen tulee sopeuttaa sijaintinsa, rakennustapansa ja värityksensä suhteen ympäristöönsä ja ympäröivään maisemaan. Rakennusten on oltava puurakenteisia ja julkisivupinnoissa on suositettava luonnonmukaisia ja maanläheisiä värisävyjä. Lisäksi rakennuspaikan rakentamaton osa on hoidettava luonnonvaraisena ja rakennuspaikalla on säilytettävä maiseman kannalta merkittävä puusto. Rakennuspaikalla tulee rantavyöhykkeen kasvillisuus pääosin säilyttää ja vain harventaminen on sallittua.</p> <p>Kaava-alueella kulttuuriympäristöarvot pyritään huomioidaan kaavaehdotusta laajemmin siirtämällä korttelin 2 rakennuspaikkoja 1 ja 2 hieman länteen ja supistamalla rakennusalarajauksia. Lisäksi maisemallisesti arvokasta peltoaluetta (MA) ja samalla maisemallisesti arvokkaan alueen rajausta (viivarasteri) kasvatetaan länteen kiinni korttelin 2 itärajaan, jolloin kulttuurimaiseman arvot tulevat paremmin huomioiduiksi. Vaikka alueen maisemarakenne pohjautuu liitteen 1 mukaisesti pitkäaikaiseen maankäytön perinteeseen ja muodostaa näin ollen maiseman tärkeän arvopohjan, ei maanomistajan oikeutta omistamaansa maa-alueeseen tai sen rakentamiseen olemassa olevan rakennusoikeuden mukaisesti voi kiistää.</p> <p>Kaavassa korttelin 2 rakennuspaikkoja 1 ja 2 siirretään hieman länteen, jolloin kaava-alueen itäosaan jää yli 190 metriä vapaata rantaa yleiseen virkistykseen. Vähäsalon saareen jää lisäksi vapaata rantaa 300 metriä. Kaavassa kiinteistön 413-408-6-49 Kallio alueelle jää kaavoituksen jälkeen lähes 500 m vapaata rantaa, joka on lähes 70 % kiinteistön kokonaisrantaviivasta. Maanomistaja ei ole velvollinen selvittämään naapurialueiden virkistystarpeita tai virkistymisen laatuvaatimuksia omistamaansa rantaviivaan liittyen, vaan velvollinen osoittamaan tietyn osan rantaviivasta rakentamisen ulkopuolelle yleiseen virkistyskäyttöön. Kunnalla on päävastuu alueellaan yleisten alueiden, kuten virkistysalueiden toteuttamisesta. Kaavatyön aikana osallisilla on</p>

Lausunto / muistutus	Kaavan laatijan vastine
<p>muuttavissa hankkeissa aktiivisen osallistamisen voi katsoa kuuluvan hyvään hallintotapaan. Tähän ohjaa myös edellä mainittu Euroopan maisemayleissopimus. Kaavan laatija ei voi lähialueiden asukkaita osallistamatta riittäväällä tarkkuudella arvioida, mikä on riittävä määrä vapaata rantaa kaavoitettavalla alueella ja minkälaiset laatutekijät tekevät siitä asukkaille virkistyskäyttöön soveltuvan.</p> <p>Sama maisema-arvojen arviointia koskeva ongelma ilmenee kaavan laatijan vastineessa mielipiteeseen B. Tässä kaavan laatija esittää, että <i>kaavan mukainen tie- tai kunnallistekninen rakentaminen ei riko alueen luonto- ja maisema-arvoja</i>. Maisema-arvoja ei kuitenkaan ole Euroopan maisemayleissopimuksen määritelmien ja tavoitteiden pohjalta mahdollista arvioida selvittämättä lainkaan alueen paikallisyhteisön arvostuksia, näkemyksiä ja kokemuksellista tietoa maisemasta.</p> <p>Samoin kaavan laatija ilmaisee vastineessaan, että <i>kaavassa on riittäväällä tavalla huomioitu alueen vakituiset asukkaat sekä virkistyskäyttäjät</i>. Jo se, että kaavaa on vastustettu alueen asukkaiden taholta, osoittaa, että lähialueen vakituisten asukkaiden ja käyttäjien huomioimisessa ei ole täysin onnistuttu.</p>	<p>ollut mahdollisuus esittää kaavasta mielipiteitä ja muistutuksia, ja jotka mahdollisuuksien mukaan on otettu kaavatyössä huomioon. Satakunnan maakuntakaavoituksessa ei ole erikseen tarkkaa määrystä vapaan rantaviivan määrästä, vaan maakuntakaava-alueella rantarakentamista koskevassa suunnittelumääräyksessä määrätään kullakin vesistöalueella riittävän virkistyskäyttömahdollisuuden ja yhtenäisen vapaan ranta-alueen varaamisesta rannan suunnittelussa. Esimerkiksi Varsinais-Suomen maakuntakaava-alue on jaettu lomamasutuksen mitoituksen osalta vyöhykkeisiin, joista jokaista koskee vaatimus vapaasta rantaviivasta prosentiosuutena kaava-alueen kokonaisrantaviivasta.</p> <p>Rakentaminen aiheuttaa aina jonkin verran häiriötä ympäristössä, mutta häiriö on yleensä väliaikaista. Lisäksi kaava-alueen rakentaminen ja rakennustekniset seikat ratkaistaan rakennuslupavaiheessa. Kaavassa on annettu määräyksiä rakentamisen sopeuttamisesta ympäristöön ja maisemaan. Satakunnan museo on vastuullisena viranomaistahona antanut lausunnon kaavaehdotuksesta, jossa ei ole esitetty vaatimusta erillisestä kulttuuriympäristö- tai maisemaselvityksen laatimisesta kaava-alueella.</p> <p>Käsillä oleva ranta-asetuskaava on laadittu maankäyttö- ja rakennuslain sekä maankäyttö- ja rakennusasetuksen mukaisesti. Maankäyttö- ja rakennuslain 63 §:n mukainen ranta-asetuskaavan osallistumis- ja arviointisuunnitelma (OAS) on laadittu 8.4.2021, josta käy ilmi kaavatyön osallistumis- ja vuorovaikutusmenettely sekä suunnitelma kaavan vaikutusten arvioinnista. Osallistumis- ja arviointisuunnitelmassa on lueteltu myös kaavatyön osalliset. Kaavaehdotuksesta saatujen mielipiteiden ja muistutusten perusteella kaavatyön vastustaminen on tullut esille monin eri tavoin ja luultavasti kaavan tavoitteiden kokonaan hylkääminen olisi ollut ainoa vastustamista hillinnyt toimenpide, mikä ei olisi ollut maanomistajan tahdon tai kaavan tavoitteiden mukainen ratkaisu varsinkin, kun alueella on olemassa olevaa ja käyttämättä rakennusoikeutta, Se, että lähiasukkaat vastustavat kaavaa ja rakentamista, ei tarkoita, että asukkaita ei olisi kaavatyössä pyritty huomioimaan.</p>
<p>Muistutus B (17.6.2022):</p> <p>Kannanotot</p> <p>Kallion ranta-asetuskaavaan (Lavia) KALLIO 413-408-6-49 naapureiden antamia lausuntoja, selvityksiä ja esiin tuomia asioita ei ole huomioitu kaavaehdotuksessa. Vaadimme, että kaikki Kallion ranta-asetuskaavan jo kaavaluonnokseen toimittamamme kannanotot otetaan huomioon kaavaehdotuksessa.</p>	<p>Se, että kaavaehdotusta ei ole kaavaluonnoksesta muutettu muistuttajan toivomalla tavalla, ei tarkoita, etteikö luonnosvaiheen mielipiteitä tai alueelta laadittuja selvityksiä olisi kaavatyössä otettu huomioon. Kaavan laatija on laatinut kattavan vastineen luonnosvaiheen palautteesta, joka on kaavaselostuksen liitteenä 7. Luonnosvaiheen jälkeen kaavaehdotuskarttaan tehdyt muutokset on listattu lisäksi kaavaselostuksen sivulla 24. Kaavaehdotukseen ennen hyväksymisvaihetta tehdyt muutokset listataan myös kaavaselostukseen ja kaavaehdotuksesta saatuun palautteeseen laaditaan käsillä oleva ja asianmukainen vastine.</p>

Lausunto / muistutus	Kaavan laatijan vastine
<p>Muun muassa emätilatutkimuksen rantaviiva on edelleen laskettu väärin, millä kaavanlaatijakonsultti yrittää virheellisin perustein hankkia kaavantilaajalle perusteetonta rantaviivaa saadakseen perusteetonta rakennusoikeutta Vähäsalon saaren perusteella, vaikka saari on liian pieni (selvästi alle vähimmäisvaatimuksen 2 hehtaaria) voidakseen tulla huomioiduksi rantaviivan laskemiseen. Edelleen suunnittelussa on käytetty maksimaalista rantarakentamisen tehokkuuslukua 8 lomarakennusyksikköä muunnettua rantaviivakilometriä kohden, vaikka kyseessä on erityisen herkkä uhanalaisia arvoja sisältävä järvenranta-alue erityisine kulttuuriperinnehistoriamaisema- ja muinaismuistoalue maisema-arvoineen, missä on jo entuudestaan rakennettu suuri rakennuskanta sekä runsas naapurusto rakennuksineen. Edelleen kaava-alueen luonto- maisema-, virkistysarvoja sekä vaikutuksia naapureihin jne. on joko jätetty kokonaan huomioimatta, vähätelty tai virheellisesti väitetty huomioiduiksi vaikei todellisuudessa ole huomioitu eikä kaavan esitettyjä puutteita ole huomioitu. Ote Porin kaupungin pöytäkirjasta 14/2022 viitataan vuonna 2020 Nokkamaan ranta-asemakaavan muutokseen, jossa on käytetty 8lay/km maksimia. Kallion ranta-asemakaavaa ei voi verrata kyseessä olevaan ranta-asemakaavan muutokseen, koska kyseinen alue on laajalla alueella rakentamatonta eikä kuten Kallion ranta-asemakaava sisällä samanlaisia uhanalaisia arvoja, kulttuuriperinne-, historia-, ympäristö-, maisema- ja muinaismuistomaisema-aluearvoja. Kallion ranta-asemakaavan (ehdotus 29.4.2022) alueella on ennestään runsaasti kiinteää- ja loma-asuntorakentamista, joten nykyinen ehdotus tulee entisestään huonontamaan alueen virkistysluonto- ja maisema-arvoja. Asian liittyen pitäisi ottaa huomioon myös naapureiden tasa-arvoisuus, joka tässä ehdotuksessa on jätetty huomioon ottamatta. Lisäksi rantaviivan muunnetun rantaviivan laskenta on alueen luonne ja maaston luonne huomioon ottaen ylimitoitettu. Mikäli ranta-asemakaava toteutuisi ehdotuksen mukaan, alueelle muodostuisi taajamaluonteinen alue, jonka vaikutus naapureihin ja järven virkistyskäyttö huomioon ottaen olisi ylimitoitettu ja noudattaisi huonoa rantarakentamista. Ranta-asemakaavan laatija ei ole ottanut huomioon Satakunnan museon ja luontoon liittyvien selvityksien vaikutuksia, vaan on pitänyt kaavaehdotuksen lähes täysin kaavaluonnoksen mukaisena. Pyydämme ottamaan huomioon asiantuntijoiden lausunnot ja näkemykset suunnitteluun liittyen.</p> <p>Olemme keskustelleet yhteisistä näkemyksistämme yhdessä muiden rajanaapurien kanssa. Jaamme yhteisen näkemyksen ja huolen ranta-alueen kehittämisestä. Selvityspyynnö Kallion ranta-asemakaavaan liittyvästä Porin kaupungin virheellisestä Maankäyttö- ja rakennuslakia rikkovasta menettelystä ja Porin kaupungin asiaan liittyvien virkamiesten virheellisistä menettelyistä on tekeillä eduskunnan oikeusasiamiehelle. Vastustamme tämän kaavaehdotuksen toteutumista.</p> <p>Muistutuksen liitteenä 1 <i>Lausunto maisema-arvoista 15.6.2022</i> (FT maisema-asiantuntija Ilona Hankonen) sekä liitteenä 2 <i>Lavian Kallion ranta-asemakaava-alueen kasvillisuus selvitys ja maisema-arvolausunto 2021</i> (T:mi</p>	<p>Ranta-asemakaavan loma-asutuksen mitoitusperusteita sekä emätilaselvitystä on käsitelty jo kaavan laatijan vastineessa luonnosvaiheen lausunnoista, joka on kaavaselostuksen liitteenä 7 sekä aiemmin käsillä olevassa vastineessa (kts. vastine Varsinais-Suomen ELY-keskuksen ja Satakuntaliiton lausuntoon sekä muistutukseen A). Ranta-asemakaavan suunnittelussa on huomioitu suunnittelualueen sijoittuminen osaksi merkittävää kulttuuriympäristöä ja sen läheisyyteen sekä suunnittelualueelta laaditut selvitykset. Kaavan suunnittelussa on huomioitu kaavatyön osalliset tarkoituksenmukaisella ja maankäyttö- ja rakennuslain edellyttämällä tavalla.</p> <p>Emätilaselvityksen perusteella kaava-alueen kiinteistölle 413-408-6-49 KALLIO alueella on ennen kaavoitusta käyttämätöntä rakennusoikeutta 3,8 lay. Emätilaselvitys on vakiintunut tapa ratkaistaessa rakennusoikeutta ranta-alueilla maanomistajien tasapuolisen kohtelun varmistamiseksi ja jokaisella kiinteistönomistajalla on oikeus kiinteistön alueella sijaitsevan lomarakennusoikeuden hyödyntämiseen omistamallaan maa-alueella. Ranta-asemakaavassa rantaviiva on mitoitettu tarkoituksenmukaisella tavalla. Vähäsalon saarella mitoitusrantaviivan laskemiseksi muunnetun rantaviivan kertomena on käytetty 0,5 ja Nokkamaalla 1. Loma-asutuksen mitoituksessa Vähäsalon saarella on käytetty 3 lay/km ja Nokkamaalla maakuntakaavan mukaista 8 lay/km, jota on myös käytetty kaava-alueen lähiympäristössä 2021 hyväksytyssä Nokkamaan ranta-asemakaavan muutoksessa. Kaava-alue ei muodosta sellaista merkittävää muista Karhijärven ranta-alueista eroavaa poikkeusta, että kaava-alueella mitoituksena tulisi käyttää jotakin muuta, kuin maakuntakaavassa sekä kaava-alueen lähiympäristössä osoitettua 8 lay/km. Kaavassa osoitettu emätilaselvityksen mukainen rakennusoikeus on voimassa olevan maakuntakaavan tavoitteiden mukainen.</p> <p>Merkitään tiedoksi.</p>

Lausunto / muistutus	Kaavan laatijan vastine
Esa Hankonen raportteja 10/2021), jotka on tässä vastineessa käsitelty jo edellisen muistutuksen (muistutus A) liitteinä.	

Turussa 27.10.2023

Nosto Consulting Oy

Pasi Lappalainen
dipl.ins.